

310334

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 15-వ తేది మంగళవారము

No. 115

సంపుటము ౯

చుండుభివానునకు పంపింపురము, శ్రావణమాస చతుర్దశి సప్తమి ౭.

సంచిక ౧౧౫

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)

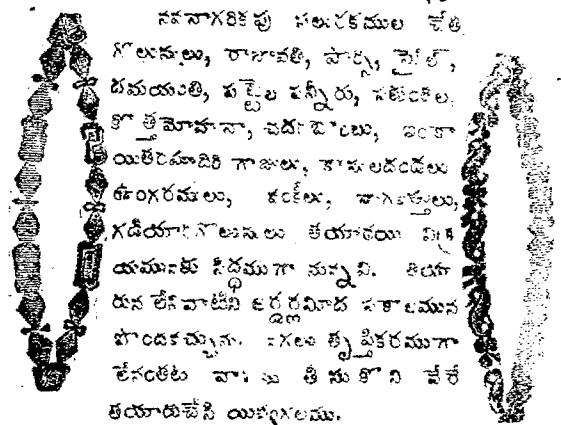
107-108 డిగ్రీల యెడనేడివి తెలియకుండు తెల్లు ? (2)

అన్యతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, సరములకు బలమునిచ్చి, మాడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. కలనెప్పులను బోసణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చవలె వెంట్రుకలను బెంచును. పడబెట్టులను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ఇది మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, కిరోరోగములకును జీర్ణస్థితిచెందినది. ప్యాకింగు, పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. ధర 6 ఆపువల సీసా రు 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. తంజివిలాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పకోవిధి, మదరాసు.

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే

తయారు కాబడిన



ఉమ్మడి రామయ్య శైలి గురుస్వామి శైలి (1842) అంతు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 649 వైశాలజారుకోడ్, మద్రాసు.

వెలనులభము. ఫల మధికమా.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అన్యతా!

కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మునిసిపల్ నెం 148 రు కలిగినటువంటిని తెం దంతెట్టులు గలిగి వామేడను అద్దాల బీరువాల ఫిట్టింగున్న స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదినుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యాభిప్రాయ పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేది ప్రచురణలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణ మలో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట యేలరుచేయుదును. ఎనుక ప్రతివారును వారి వారి యభిప్రాయముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచికరుణము. త్వరపడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పక్కాతొప్పపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీట్ల ఒకటి రూ 5 ల మాత్రము. ఇంకా పూర్ణమయిన తేదీనీళ్లున్న, వికలములున్న కొరవారు మా యెడలవల్లగాని నేరుగా నాకు వాసిగాని యెనుకొనలయును. ఈ చీట్లవల్ల నమూనా ఆయ్యో సామ్యు కృష్ణజిల్లా యేలూరు పెద్దబజారులో కో అంకెటిపు బ్యాంకులో నుంచబడును.

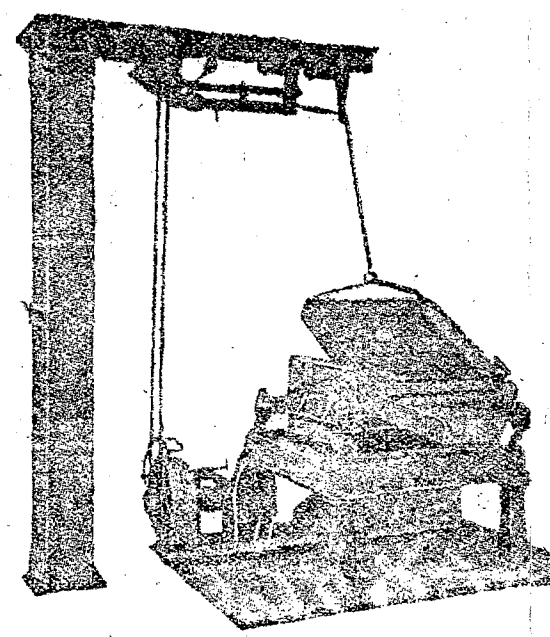
2. ప్రతిగామమునందును మంచి యేజంట్లు కాదు యును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొరవారు యీక్రింద సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయంగా వచ్చి) గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తమ అద్రస్సును స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ పన్నున మరో అర్ధరూ చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టిఫిలో పంపించబడును."

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణజిల్లా. 1-7-1922. మేడ వాక్కువారుడు.

ది మార్షల్ మూర్ వేటింటు "రావిడ్"

టీ సి ఫ్టింగు మెషిను.



ది "రావిడ్" టి సి ఫ్టింగు మెషిను ధర చాలా మితమైనది, పనినిస్తాకముగా చేయును.

చాల కొద్దిసేలము మాత్రమే చాలును.

కోత కోయవలసినట్టి తేయా కంఠిని కొన్ని చుట్టుచుట్టునంతలోనే కోసివేయును. గనుక ఎక్కువ తిరుగవలసిన అవశ్యము లేదు; ఎక్కువ ఖర్చు తగులదు.

గుండ్రని తేరింగు పెట్టెమీద అది చక్కగా అమర్చబడి యున్నది. ఇది తేయాకును 5 రకములుగా అతిశీఘ్ర కాలములో వేరుచేయును. అట్లు ఏర్పరచి నది చాలా సుధముగా నుండును.

మా క్రొత్త స్టాకు లిస్టుకు వ్రాయ గోరెడము.

(14)

Marshall, Sons & Co., (India) Ltd.

ENGINEERS

MADRAS BOMBAY CALCUTTA
LAHORE BEZWADA TANJORE

A. A. A.

షాను బాధితమైన ప్రాంతము నొక కొంత కన్నులతో
 నామట యగనరమని కలచని గుత్తినుండి బయలుదేరి రాజా
 త్రిం, పాతకొత్తెచ్చు సరసాపుం లిమ్మాపుం అను గ్రామ
 ములను చూచి నవ్విరిని. మార్గమున మాళ్వేపల్లె, ఎరదిమ్మ
 గాయచెరువు, కొంగనపల్లె, దంపల్లె, నక్కంబొడ్డి అను గ్రామ
 ముల వారిని ఆశీర్వాదము చేయటం కలసింపినది. ప్రజలస్థితి
 మిక్కిలి దుర్భాగముగా నున్నది. కవివలె జుగంపిని కల్గించుట
 కంటె అక్కడి యక్కడి పరిస్థితులను ఉన్నదన్నట్లు తెలియ
 పరచినందుల నా యజ్ఞేశ్వరు భూర్జవసుని తోచుచున్నది.
 మొట్టమొదట నా హృదయము నాకర్షించినది ప్రజా షోష
 నయన గానాపుము. షోలో నొక్కడయినను మగవారు
 కానరాలేదు. ఎక్కడో నలుగు రానువారు కనిపించినారు.
 సోవారందరు రైతులు శోకునని పోయినారనినారు.
 ఒక్కడుమాత్రము తరువాత నొక ఇంట నాకంటబడినాడు.
 అతని చరిత్రయే నా హృదయమును వికలముచేసినది. అతనికి
 ౨౦ ఎకరముల రుక్మిణామికలను. రెండేకముల తిరిభూమి
 యున్నది. కడచిన షోములులో చానగా మిగిలిన ౬ పశువు
 లున్నవి. ఇల్లువాకిలి చక్కగానున్నది. ఇల్లు అడ్డంకు కరమా
 ను లున్నారు. బయటికి పోయి పనిచేసి యెరగని భార్యకలను.
 కాని శిశువుకు దిక్కక్కడను తోచలేదు. వారిని పీరి
 నాశ్రయించి నోడ్డులో కూలి సంపాదించి కొట్టె తిను
 చున్నాడు. గింజు అప్పు అడిగితే ఇచ్చుచున్నాడను. పశువు
 కు మేకలేదు. ఆ షోలో సామాన్యముగా ఎప్పుడు ౨౦
 వాము లుండేది. ఇప్పుడు ఒక్కకట్టలేదు. వంకలలోని కొంచేరు
 ప్రార్థి పరులకు వేయవచ్చును. ఆ యూరిలో నే మొక
 మాలను ముసేవొక్కతె యేకప్పుచుండెనది. ఆమెకు కడ్డు
 కనిపించవు. ఇద్దరు ననుచురా చున్నాడు. వారికి పెద్దదియ
 నని. ఎక్కో డివియచున్నాడు. ఆమెను అల్లుడులేకు. బిడ్డ
 యున్నది. ఆమెకు ౨౦ ఎకరముల కలయన్నదట! కాని పం
 టలేదు. గింజులేవు. కూలిచేసి తానుతివలెను. తిరికి పెట్టకలె
 ను. కూలిదొంగలేరు. తిరికి అన్నములేదు. దిక్కవ్యరాయని
 పాపము మనలది గడోయవలసిందనది. రెండు మైలు ప్రాంత
 మున శోడ్డుమీద రమామి ౨౦ మంది పనిచేయుచుండెనరు.
 విచారింపగా రమామి అందరును రైతులుగా నేయున్నారు.
 అందులో ౧౬, ౧౭, ౬, ౧౬, ౧౦, ౧౦, ౪౦, ౧౨, ౧౨,
 ౧౦, ౧౩, ౩౦ ఈతీతిగా ఎకరముల భూమికలవారే ఆశేయు.
 గేం ఎకరముల ఆసామి ౩ ఎకరముల తిరిభూమిలవారు తన
 యుదంతము జాలికిల్లిగు తెగనున చెప్పుకొనినాడు. ౮ ఎడ్డు
 లలోపాపము కడచిన కష్ట కాలమున ౬ పోయినవి. రెండు మిగి
 నవి వారికి మేకలేదు. కొడుకు సంపేరుత్రవ్వకొనవచ్చి వేము
 చున్నాడు. కాని ఏమగునో తెలియదు. ఎన్నడో చినుకులు
 పడితే ఆకపెట్టుకొని రు ౩౦ ల విత్తము అప్పు తెచ్చివల్లి నాడు.
 ఒక్కకర్రయైన నలిచినది కాదు. అర్దుపిల్లలు, భార్య, తాను
 కూలిచేసుకొని బ్రతుకవలసివచ్చినది. ఈకూలియైన గట్టిగా దొర
 జునదికారు. పింఠసీరుదిగి మనలేరుకమేస్త్రీ. రు ౧౬ ల
 తీరునవాడు తన కేదోపనికిల్పించి గడించినాడని పిల్లలను
 మోతుచేరైతులు అతనిని చేవునిగా చూచుచున్నారు. ఇంకొక
 వ్యాఖ్యగ్రామములన ఆగన మేమి. నేపోయి బోలెటె అధ్యా
 విద్యాయుక పనిచెట్టించుడు. చెట్టించు డను ఆర్తవాదమే వివకచ్చి
 నది. ప్రాతకొచ్చెరువు ప్రక్కన శోడ్డుమీద పశువులయందైన
 వదయుగనుపుననూడ కను చూచుట తప్పలేదు. అక్కడ
 అదివారు రమామి ౨౦ గేం కి పరియందెనది పనికి పోవుటచేత
 రమామి ౨౦౦ మంది వెనుక పంపివేసెను; ఈయన్న వారి
 లో ననేకులు ౨౦, ౨౪, ౧౨ ఎకరముల భూమికలవారు. ఈ
 ప్రాంతములకు కూరికి జనము నచ్చుటయు గతీక తిరిగిపోవుట
 యు ఇరకుల నలన సోకపడినది. ఒకయూరి కరణము నాకు ప్రాత
 కొచ్చెరువులో లెటపడి కొంగనపల్లినుంచి మార్గము రైతులాది
 గాగలవాకు కూలి పేతుకుకొనివచ్చిట్లును మార్గముగానకతిరిగి
 పోయట్లును చెప్పెను. తిమ్మాపురములో కొందరు కర్ణకసాయ
 వారు ఇడ్డయోడువారును ఇట్టికథ నే చెప్పుదుభించిరి. గంజులు
 నెత్తినపెట్టుకొని రె దినములు పోయి రె దినములుగా వెనుకకు
 వచ్చినారు. మమ్మును చూచి షోలో నున్నవారు నవ్వినారు.
 పనికి అకకాళములేదని చుగనారు రాతనిని ఒక్కమునలది తం
 భంపాటు చెప్పకొనయంద నాకు కలిగిన విషాదము నేకవా
 యులైనను. ప్రాతకొచ్చెరువులో పెద్దబిల్లు ఆసీరైతు మనలి
 యాయనకలను. అతడు కడచిన షోదస్థితిలో తన గ్రామములకు
 ముమారు ౧౦౦ పల్లలు గింజులు (౧౦౦౦౦ శేర్లు) ౧౦౦ కి
 ౧౦౦ గా తిరిగి యిచ్చెచరట్టుమీద అప్పులు తెచ్చితనప్రాచీమీ
 న ఇప్పించినాడు. అప్పుమింకా చెప్పుపోలేదు. పరియెక షోమము
 పై బడినది. ఆయన తన బడువు తా నెత్తుగానలేక కష్టపడు చు
 న్నాడు. ఆ గ్రామములోని రయితు లొక ౧౦
 మంది ఇప్పటికప్పుడే కూలిజాలికి పోవుచున్నారు. పనికిపోక

గోరఖారముచే దుఃఖపడు నా రోక ౨౦ కుటుంబము
లున్నారట! ఊరికంతావనియని శైతులకు మాత్రము ఇంకొక
రెండు నెలలు జరుపుకొనుటకు శక్తియుండువేమో యని గ్రామ
ములు అభిప్రాయపడినారు. పశువులు చాల వీరినిశిత్రానున్నవని
చెప్పినారు. నరసాపురమునందు విచారిండుటలో గూడ పశువుల
విషయమైన కష్టము చాల యెక్కువగా నొక్కి చెప్పినారు.
ఆ ఊరిలోని పెద్ద శైతులలో ౨౦ వలమునకు మాత్రము ౧౧
దెనుల మేర ఉండుననినారు. తిమ్మాపురమువారు చెప్పట
లో పశువులకు వేపాకు, జువ్వికకు, రాగాకు, బిరిపాకు
ఇత్యాదు కరులు వేయుచున్నట్లుగా చెప్పినారు. ఈగ్రామము
లలో అంతట ప్రజలు ఒక ముక్కవొట్టై కొరికిన పదింకలు
అవనియగు బొదికకు, పాలాకు మొదలైనవి తినుట కర భించి
నారు. నాగనమడుపడ్డు కరమూర్తియుగా మెక్కుటకు మొద
లిడినారు. పొదికొచ్చెరువులో పాలాకు తిండి కన్నుల
మాడవలసిక తొర్బాళ్ళము నాకు పట్టినది. మాడవల గట్టుం
బము, ముగ్గురు చిన్నపిల్లలు, తిండి, కురియెన్నయను లేరు. నాకం
టికి తిండి కృతించినట్లుగా కనిపించినాడు. అతనికి కూలి దొర
కుటే కష్టము. పాలాకు డెబలలో పెట్టుకొని పిచ్చిపట్టిన వాని
వలె ఆయాకును వైకి క్రొందికి తిరగ వేయదు బాగ్బాగినాడు.
కొన్నిచోట్ల ముఖ్యముగా రాజాపురంలో ఈయాకులుకూడ
తినుటకు దొరకుట లేదేమని యెప్పుచున్నారు. చిక్కిపోయి
నట్లు నాకంటికి ఆరుపడిన నునిసి ఇంకొకడు చారిలో దొరకి
నాడు. చిత్తవాడు. ఇంట్లోపడ్డ తల్లి తనబిడ్డ శిశుని. తనకు
కూలి ఒకరోజు దొరకితే ఒకనాడు దొరకను. అది ౦-౪-౦
లు. నేనలు పట్టుకొనవలెనని నీళ్ళేదేనీ. చేపలెక్కడ వచ్చినా
మరియెక యెప్పురవాడుకూడ ఇట్టికథనే చెప్పినాడు. ఇంటిలో
తిండి పట్టు. ఒక్కవాడు కూలిదొరకితే మరియొకవారు
దొరకను. దొరికినదను ౦ ౧-౦ లు. తన కొడుకు సంపాదిం
చిన యెడల ౦-౦-౦ అధవా ౦-౧-౦ ఏమిచేయుదును స్వామీ
దీను కూలిదొరక చేయని వాపోయినాడు. ఇదినికి ఒకరుపేరు
గారి దయకూడ ఆధారమున్నది. నేను ఎక్కడపోయినా అద
వాండ్లు వడుకలరా యని ప్రశ్నించుచు నచ్చినాను? తిమ్మా
పురములో నోకయానిద ఏవలు ఫసయగా కడకెడ నునది.
వడకుట తెలియని కుర్రవాండ్రుకూడ “ఆయాగి పనిపెట్టించుడు.
ఆయామనచూచి మేము నేర్చుకొనెదము” అని పలుకుచువచ్చి
నారు. మాడిగచారిలోమాత్రము నాజువడకు నభ్యాసము బాల్తు
గాలేదు. గుత్తికి కొంతదూరములోనే ౨౦ మంది యాడువాకు
బాట పనిచేయుచుండిరి. వారిని పిలిచి యాడుగగా తమకేషాదో
యొకనాడు కూలిదొరకునని ఇప్పుడుచేసే పనికూడ అయిపోయి
నది ముందుకు గతియేమా యని దుఃఖపడుచున్నామని చెప్పు
కొనిరి. కడుకగలరా యని యాడుగగా అది తమ పనికాదని.
ప్రాంతొచ్చెరువులో ఈ మాడిగవారుగోరు నొప్పు గోడుగా
తోచినది. వారికోర బాలియండికెదట కాని అందెప్పుకు నీరు
లేదుగదా న్యోకల్లమును చేరియున్నది. కాపురమువారు ఒక
గుట్టపొయినని వారు పెద్దదుఃఖముతో మొరలిడిరి. తమజాని
ఏల బాగుచేసికొనరాదని యడిగిరి. అన్నానికే లేదు. బాని
లేడ పోరాడెనని. వారి స్థితి మహాభూతము. ఇరు వది
మైళ్లు ఈ కొననుండి ఆ కొనకురకు చూచిన ను
ఏదో ఫల్లాలగులం ఫల్లాలగుల కొకచేరిలో తప్ప విత్తనము
చట్టలే కనిపించలేదు. చల్లెట్లుచోట కొన్నిచోట్ల ముఖ్య
ముగా ప్రాంతొచ్చెరువు నుండు, చిన్ని మొక్కలు వాడు
చట్టినది. ఎక్కడనుకూడ దట్టముగా మొక్కలైనచోట కనిపిం
చలేదు. కొర్ర నద్ద భూమిపై ఆరంగుళములు పెరిగినవి. కొన్ని
మూలకు కెక్కువలేదు. ఇదియు అందొక్క మొక్క ఇక్క
డొక మొక్క. ఇతర దుర్బరమైనకాలము. నరసాపురం కరణం
3౦ వ ఫసలీకు రం లు బాకేయున్నదని 3౧ వ ఫసలీకి
రం అనాలు కుతుని వనూలుచేయవలసియున్నదని ఏమాత్రము
వనూలుగుటలేదని ఎక్కడలేని తిప్పలు పడుచుండినాడు. గో.
చాటిక ఉల్లా ముందున కేమిచేయదునో తెలియదు. (పెద్ద
కర్కులు పెట్టెటకులేమా); కాని గుంపులు గుంపులుగా ప్రజలు
గోడ్డులలోచేరి అధికారులు మోటారులో కూర్చొనినవారు
కూర్చొనియుండగనే “భారెట్టు నియమములు తగ్గించుడు మా
పశువులను కాపాడుడు మామాయూళ్ళకడ తోవనివారణమాగ్గ
ములం బాపుడు” అని మొరలుపెట్టుకొనగా ఆభయమిచ్చు
మాటలు చెప్పటలో కాలము కష్టపుచ్చుక వినుకొనిపోయినా
నని తెలియుచున్నది. పశువులకు మేత ప్రజలకు ఆయాస్థానము
లలో తిండికి తగిన ఏర్పాటులు ౨౦ దినములలో జరుగని యెడ
ల ప్రాణహవ్యము కలుగునటని నిర్మలము. అధికారులు, ౩౦
౧౭ను నాయకులు, ఇతర ప్రాంత ప్రజలు అందరును మెంటునే
తగిన యాలోచనలు చేయుట ధర్మము.

గా. హరిసర్వోత్తమరావు,
తూకాం, పెనుకొండ, ౧౨-౪-౧౯౫౭.

అక్కడనుంచి తిరిగి వచ్చినప్పుడు

హాల్ పీసు బాలేదారుగారు ఇంకొక 11 గదుల ఆకార
లును టెక్నెట్లు లేకుండా రైలులో ప్రయాణ మొనర్చిన
అవ్యతిరేకములో విచారణకు తేబడిరి. ఫిబ్రవరి
10 వ తేదీని భవనస్వామి రైలుస్టేషనులో వీరు దిగిరి. మరొక
1-10-6 నాగన రూ 19-14-0ల నీకువలయునని స్టేషను మేష్ట
రు అడిగెను. ఆకారీలు ఈసామ్మనీయమనిరి. టెక్నెట్లు లేకనే
రైలులో ప్రయాణమొనర్చుటకు తమకు అనుకూలము గలదని
ఒకయుత్తరమును స్టేషనుమాష్టరున కందజేసిరి. గురువారా
ప్రబంధక కమిటివారి తీర్ణను తమకిచ్చినయిం అనియే చీటిక్రంద
వనియోగించుట కధికారమొనబడెననిరి. వీరవరులు
తమసోతియిన చిగునామాటను దెలుపలేదు. ఆకారీల
తాగారు టెక్నెట్లు సామ్మనీయకనే సోయిరి. ఇటీవల బయ్య
దేవ గాచకీలు బండ్లశనముచే ప్రజలు టెక్నెట్లులేనిదే ప్రయా
ణము చేయుచున్నారని మేజిస్ట్రేటునకు స్టేషనుమాష్టరు ఒక
బాసనెను. ఆకారీలును ఒక ఊపనినే ప్రారంభించిరి. చుట్టయి
లందరును తమతప్పును ఒప్పుకొనిరి. ఇకముందెన్నడును అటుల
చేయరుని యభయమిచ్చి తమ పణమును నోటిరి.
ఒక్కొక్కరు రూ 1/10/6 ల నీకువలెనయియు లేకున్న 4
సోబాలు కలిపవరకము ననుభవించకలెనని మేజిస్ట్రేటు తీర్మా
నించెను. ఆకారీలు మొత్తమునంతను ఇచ్చినేది. విడుదల
జేయబడిరి

నాదా నవనజ్జీవిత సురాసుని గొట్టిన సుంకంబులు
+ పూజాపాదు సమనజ్జీవితాసుని సత్త్వి. దేవిన తీర్మాన
పెద్దియన తిరప్పాదాసుని జగదీందరు సుమాసూను త నవ
కొరుండి బద్దలాయించిరి

అగ్రతరహాము

రు 116 లు బహుమూలము

తయ, దగ్గు, ఒకరుపు, ఉబ్బనము, మొదలగు క్షేష్ణ వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయనోగ మైనను రూర్తిగా నివారణచుకును. దీనికి పప్ర్యములేదు, వారంగోజులతోనే చాలా భాగము వీనినిబణము కనిపించును. అట్టి నర్మకము లేనివారు రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపించుటకు మేము స్వయముగా వచ్చి రూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైదవ్రాసిన బహుమానము పీడికొనెదము. వారంగోజులకు సరిపడు చుండుకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-8-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు

(213) ప్రేమేణగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం
కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

తెనుగు కాలికో బైండు		
పివిల్ ప్రాశీడను కోడ్	5	0 0
క్రిమినల్ ప్రాశీడను కోడ్	6	0 0
ఇండియన్ పీనల్ కోడ్	3	0 0
శతకథత్నావళి (గ్రేజు)	2	0 0
సుమతి, సరసిమా, వేనుస, విజిగా	0	2 0
శృంగార రత్న శతకము	0	3 0
వేణుగోపాలశతకము	0	3 0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3 0
రామలింగేశ శతకము	0	3 0

ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಹಿಲ್ಸ್,

మెలాపూను - మదరాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంఘము:— మేనాము, నిక్కాక, కుక్క
నవ్వుము, నిక్కత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, పిష్టవృద్ధిని, సంతాన
పాప్తిని, కలిగించు మేధావనము. 2 దబ్బిలు చాచును. 20 తు
దబ్బిలు 1-4-0. వి. పి. చాజ్జి 0—8—0 (3351)
కోశాపుష్ప లేనామము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి
కాల విచారమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము.
15 తు|| దబ్బిలు 0-10-0, వి. పి. చాజ్జి 0-7-0. [1]
పి. కి. పి. అంతుకో ఆయుర్యేంద్రసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయుల నిర్ణయము

ప్రియమైన సి. ఆర్. నాయుడుగారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

నేర్పడినట్లు ఆంధ్రదేశమునందు పర్యటన మొనర్చి మెదిలయ్యెను. గతించి అచ్చటవచ్చుట ఉపయోగించితిని అన్ని రాజకీయ కక్షలను చేరినవారు సామర్థ్యాతి తెలిపిరి. రాజకీయవిధి కొక బహిరంగతేజము పంపియుంటిని. ప్రభుత్వపు లేబరు డిపార్టుమెంటుల కార్యదర్శులకు కూడ బాబులను వ్రాసియుంటిని. లేబరు కమిషనరు జి. ఎ. పాడిమనగారు వాలో మాట్లాడ నశీలమింది ఒకబాబువారిని. నేను వారిని సందర్శించి భారతీయుల కష్టములను తెలియజెప్పితిని. లాసందర్భము వలన యాక్రంది లాభము కలిగినది.

దక్షిణాఫ్రికానుండి చెన్నపురి రేవునకేకాక కార్మికులు నివాసస్థలము చేరువకు అన్ని ఖర్చులను దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వమువారే భరించుట యొక్కమని పాడిమన్ గారు యూనియను ప్రభుత్వమువారికి సలహాచెప్పిరి. వారి సలహాను ఆంగ్లేయచరిత్రయందు గడిచిన నెల 24 వ తేదీన చెన్నపురికివచ్చిన దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు యీ సలహాను అంగీకరించి లాభము పొంది రనియు వ్రాయుటకు సంకల్పించుచున్నారు.

అంతావకర మగు యీ నిర్ణయమును కఠినమునందలి మార్పు నెలనుండి ఇప్పటివరకు వాదాత్మక మొదలుండి దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగివచ్చి పరదేశ అచ్చటికిపోయి నివాసము లేర్పరచుకొనుటకు వీలులేదు. భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికా నుండి పంపివేయుటకు యూనియను ప్రభుత్వమువారు గొప్ప ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

ఈ జేతమీనకు తిరిగివచ్చు భారతీయుల దుర్దశను వివరించుచు ఆరవము, నెనుగు, హిందీభాషలయందు కరపత్రముల నచ్చొల్పించి దక్షిణాఫ్రికాకు పంపి యుంటిని. ఇందువై భారతీయులు దేశమువదిలిపోవో యేమోయని భయపడి దక్షిణాఫ్రికా వదిలిపోవు భారతీయులకు 5 పౌనలబోనసు అధికముగ నిచ్చుటకు యూనియన్ ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించిరి. ఈ నిర్ణయమున విధానము ననుసరించి భారతీయులు దేశమువదిలి రాకుండినచో యూనియన్ ప్రభుత్వమువారు యాబోనసు మొత్తమును నాలుగింతలు అధికము చేయుదురు.

జూలై నెల 30 వ తేదీన ఉయ్యెజి అను స్టీమరు 27 వందల భారతీయులతో డర్బను రేవు వదిలెను. జూలై 22 వ తేదీ స్టీమరు చెన్నపురి రేవు చేరెను. 24 వ తేదీన భారతీయులు స్టీమరు దిగిరి. మార్గమధ్యమున ఒకడు మరణించెను. ఇతడు దక్షిణాఫ్రికాలో నున్నప్పుడు ఒక భారతీయ స్త్రీని ఉయ్యెజి నె ననియు ఆమెద్వారా 7 వందల బిడ్డలు పుట్టిననియు ఆండ్రూసుగారు మాడరను రెవ్యూకు వ్రాసినారు. వీరి గతి విమోచితమునందు జేర్చుకొనబడక పిథులతో కడి తిరుగుచుండవలసినదే గదా? వీరు స్టీమరులో 24 దినములు ప్రయాణ మొనర్చి. చెన్నపురి చేరినపిమ్మటకూడ రెండుదినములు స్టీమరులోనే యుండవలసివచ్చెను. స్టీమరునుండి దిగిన దినమున వీరికి ఆహారము ఇయ్యబడలేదు.

నాకు జ్వరము వచ్చుచుండెను వీరిని చూచుటకై నేను స్టీమరుకు వెళ్లితిని. వారిలో ఒక కష్టస్థుని ఎట్టితోడు లేక స్వగ్రామమునకు పోవుచుండెను. ఇట్టి కార్యకులపట్ల ఆర్థికవహించుట యొక్కము కాదని ఎమ్మిగ్రాంటుస్ ప్రొటెక్టరుగారిని హెచ్చరించుచున్నాను. స్టీమరునందు అన్ని సౌకర్యము లందునట్లును, రేవు చేరెన వెంటనే భారతీయులు స్టీమరు దిగునట్లును ఏర్పాటు లొనర్చుట యుచితము.

ఈ రాష్ట్రమునందలి నాయకులు విదేశములం దున్న భారతీయుల విషయమై ఎట్టిరద్ద పుచ్చుకొనుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికానుండి తిరిగి వచ్చిన చిన్నమైనవలకు తిరుగ ఆదేశమునందు నివాస మేర్పరచుకొనుటకు వారు ఉండవలయు నను విషయమును సిద్ధాంత మొనర్చుటకై, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వ్యాపకస్థానములం దొక కేసును దాఖలు చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

చిత్తూరుజిల్లా సగరియిలాకా పెనరంబాక గ్రామముందు కృష్ణా ఖద్దర్ వీరింగు ఫ్యాక్టరీలో కోటు, వర్రింగ్, కత్త్రములు, చీరలు పేట్టువేయబడిన చీరలు తయారగుచున్నవి. వలయువారు కృష్ణాఖద్దర్ వీరింగు ఫ్యాక్టరీకి పెనరంబాకం సగరిపోస్టు అని వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

సింధురాష్ట్రములో దొంగతనములు బందిపోటులు విస్తారముగ ప్రతిదినము జరుగుచున్నయవి. పోలీసువారు జాగ్రత్త పనిచేయుచున్నారు. చాలవందల దోమలను పట్టుకొనిరి.

వర్తకవిషయములు

మద్రాసు మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి
బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15 19/32 పెన్నీలు
బాంకి డిమాండు డ్రాఫ్టులు— 15 8/8 పెన్నీలు
లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 25/32 పెన్నీలు
బాంకి కోనుగోలు రేటు }
మాడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 15/16 పెన్నీలు
ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/8 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెట్టు

కలకత్తా ఆగస్టు 14 సోమవారము

పత్రికా—బెంగాలు నాగపూరు రూ 470
దస్తావూ 385
కహారా 18
జనపవార:—ఆంగ్లో ఇండియా 368
యస్. యల్. కైపు 26/4
నావురా 45

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి, బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15 21/32 పెన్నీలు
డిమాండు బిల్లులు—15 11/16 పెన్నీలు

బొంబాయి

మేరుమార్కెట్టు

బొంబాయి ఆగస్టు 14 సోమవారము

నాయుకాల మనుసరిత వాటాలధరలు యాక్రంది విధమున

నిలచియుండెను.
అహమదాబాదు అద్వానీ రూ 2965
బొంబాయి కాటక్ 1110
బొంబాయి రైయింగు 1425
నెంట్లలు ఇండియా 505
నెంట్ల 782
కొలబ లాండు 2290
క్రెసెంటు 275
కరింబాయి 2000
డెవిడు 1785
ఫజులఖాయి 1850
ఇండియాన్ బ్రిటింగు 205
ఇండోయ్ మల్టా 710
కోహినూరు 2770
నూర్జుల్లు 897
నెరలు 1047
పోనిక్కు 925
సింజెట్టు 812
హుబ్లీ 840
పుడే 5040
సాన్సు 1200

ఇతర వాటాలు

తా.తా.డ్రా—రూ 855
తా.తా. నాను అండు స్టీలు (ఆర్డినరీ) 57
" " (డిఫ్) 195
తా.తా. అయిలుమిల్లు—47
నెంట్లలు బాంకి—36/12
తా.తా.బాంకి—15/8

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌చేంజి:— బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్సుఫరు 15 5/8 పెన్నీలు
డిమాండు బిల్లులు—15 21/32 పెన్నీలు

ఇండియాలో యువరాజుగారి సంచారమును అధికారుల చే అంగీకరింపబడిన సినిమా ఫిల్మ్స్ జాబితాకు సింధురాష్ట్రములో విద్యాధికారియగు బుల్సుందుగారికి ప్రభుత్వమువారు సహజ నొసంగిరి. ఇది బుల్సుందుగారు విద్యావిషయములకు సంబంధించిన సినిమా ప్రదర్శనములను జాబితావారు.

ఎనిమిదవ వర్షము ముచ్చటకుగాను పంజాబు శాసనసభవారు సిమ్లాకు పోవుటకు 22000 రూప్యములను నిర్విచారముగ గవర్నరు వలె ఖర్చుపెట్టు దలంచుకొన్నపుడు తాము వ్యయభారమును తగ్గించుటకు పూనుకొన్నారని మన ప్రజలతో జెప్పుటకు తగదు. అటుల జెప్పుకొనుట కన్నతలేదని సివిల్ మిలిటరీ 7 జలువా కొనుచున్నది.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 15-న తేది మంగళవారము.

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి x 16 మొదలు 18 వజకు
బియ్యము బస్తాలు
మనుమ తెనాలి ,, ప 45 x లది 14-8-0 15-0-0
నెలూరిది ,, డిటా 17-0-0 17-8-0
డిల్లీ ,, డిటా 16-0-0 18-0-0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి 10 8-0
నవ్వులు ,, 26-8-0 27-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 195 ర. రు 18-8-0 15-0-0
నెనగలు ,, డిటా 14-8-0 15-8-0
నెనలు ,, డిటా 14-8-0 15-0-0
మినుములు ,, డిటా 15-8-0 17-0-0
ఉలము ,, డిటా 164 10-8-0 11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-కి రు 180-0-0
నెయ్యి ప 1-కి రు 18-0-0 మొ 22-8-0
కొండాపురం వేరు నెనగపప్పు బా 1 కి 62-0-0 62-8-0
యితర ప్రదేశము రు 54-0-0 55-0-0
వేరు నెనగనూనె గానగ బా 1 కి రు 180 మిమన్ నూనె 125
అముదము నూనె బా 1 కి రు 128-0-0 129-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

నాయుకాల బా 1-కి x 39, 40
నూరవనపు ,, రు 105-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి x 28—82
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుప 1-కి రు 50, 55
కాశ్మీరీ పాయకట్టు మణుగు రు 70, 75
బెల్లము బా 1-కి x 16, 17
పొత్తి చింతపండు x 11 x 12 కొత్తది x 17, 19

(5) ఇనుము

పట్నాలు రఖం బా 1 కి రు 85, 86-0-0
చదరం రు 87-0-0
రవుండు రు 86-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు రు 98-4-0
బంగారము, తులము 1-కి రు 26-8-0
సవన 1-కి రు 17-1-0
ఇత్తడి బా 1 కి రు 325-0-0
గాగి డిటా రు 360-0-0
అస్సాం లెక్కర బ 1-కి రు 45-0-0, 45-2-0

(7) రంగులు

సింహంపూర్ 20 డిక్రీలు అందక పిపా 100
డిటా 16 డిటా 87-0-0
తొట్టి క్రిష్ణడు 20 108-0-0 105-0-0

పంజాబు ప్రభుత్వపు సిమ్లా మార్కెట్

పంజాబు శాసనసభవారు చేసిన సిమ్లాలో జరుపుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. వీనిని ప్రతికలును, ప్రజలును అధిక్షేపించుచున్నారు.

సివిల్ మిలిటరీ జలు వ్యాఖ్య

సభ్యులలో చాలవందల పంజాబువారు జీవిత కాలము అంతకు పట్టణములలోనే గడపినవారు. అట్టిసమయమున వీరిపుడు వేసవి కాలములో సిమ్లా పర్యటనలకు బోయినంతమాత్రాన ఎక్కువమేరకు వాదమును గడించెదరని మేమెన్నటికిని అంగీకరించము. వీరిని మరలపట్టునలతోడను అతిసామర్థ్యముతోడను జేయగలుగుదరని మమ్మలము. సిమ్లాలో జరుగవలసిన సభ్యులు గోరట ఉత్తమోసమని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఇకముందు వ్యయ భారము ఎక్కువ గుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు మొరపెట్టునపుడు మేమెంతమాత్రము ఆమొర నాలించము. 12000 రూప్యములను గవర్నరువలె శాసనసభ్యులు వ్యయపరుచుటకు బూనుకొనునపుడు వ్యయభార మెక్కువాయెనని విలపించినచో మేము ఆమోదించము.

ప్రీయార్జ్

పంజాబు శాసనసభవారు చేసిన సిమ్లా తీర్మానము గవర్నరుని చేరుగ మేము చెప్పనక్కరలేదు. వీనిని సమర్థించుటకు చేసిన వాదోపవాదము లెంతమాత్రము అవరణీయములు గావు. దేశభావప్రతికలు గూడ ఇదే ప్రకారము ఖండించినవి. అసభ్య కారసభ్యులు 12 గురును అధికారసభ్యులు ఇద్దరును తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటుల నిచ్చిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1922 సం॥ ఆగస్టునెల 15-వ తేది

మంగళవారము

తురుష్క సమస్య

తురుష్క సమస్యయందు తురుష్కులకును మహమ్మదీయులకును న్యాయము గలుగునని నమ్ముట కాధారములు గనుపించుట లేదు. యూరపు రాజ్యములు చిరకాల మవలంబించిన రాజ్యసీతీయే యిప్పుడును నవలంబించబడుచున్నది. తురుష్క సమస్య చూపులకు గ్రీసుకును తురుష్కులకును ప్రతిఘటనముగ గనుపించుచున్నను యథార్థముగ నీ సమస్య యింత స్వల్పసమస్య గాదని యూరపు రాజ్యముల రాజ్యసీతీయముఖ్యముగ బ్రిటిషు రాజ్యసీతీయ రాజ్యసీతీ విశేషము చేయుచున్నది. తురుష్కులను యూరపుఖండమునుండి వెడలగొట్టుటకు క్రొవత్తాబ్దులనుండియును గట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. తుర్కినుండి బల్గేరియ రుమేనియా గ్రీసు మొదలగు దేశములను విడిచియుట కాంగ్లేయ మంత్రులు చేసిన ప్రయత్నము లన్నియును చరిత్రాంతములు. తురుష్కులను కాకాస్తాన్ నోపిలునం దిదివర కుండ నిచ్చుటకు గల కారణము రుష్యా భయముగాని తురుష్క ప్రేమగాదు. రుష్యా భయము పోయినపుడు తురుష్కులను యూరపు భూమినుండి వెడలగొట్టుట కభ్యంతరములు పోయినవి. యూరపునుండి తురుష్కులను వెడలగొట్టుటకు చేసిన పన్నాగములకు తురుష్కుల యవరాధము లెప్పుడును గోరంతలు కొండంతలుగ నినుకడుచుండును. తురుష్కుల దురంతములు హత్యలు కారణములుగ బరిణమించు చుండును. సంగ్రామకాలమునందు తురుష్కులు చేసిన మహారాధము తురుష్క సామ్రాజ్యమును కీలాభీలము చేయుటకు గారణముగ నేర్పడినది. యూరపురాజ్యసీతీయ సభలముచేయుటకు గ్రీసు బంకుగ నేర్పడినది. తురుష్కుల దురంతములు గ్రీసుల సాధుకార్యములు విశ్వవ్యాపకమును బొందినవి. లాయడు జార్జిగా రిటివలచేసిన ప్రసంగమునందు తురుష్కుల దురంతముల నేకపువ్వుపెట్టి గ్రీకుల యాచరణమును సమర్థింపజూచెను. ఆ సమర్థనమునకు గ్రీకులు మహాసభను జేసి మంత్రీ నభినందించిరి. కాని ఘోషింపదగ్గముల చెరిగిన యాంగ్లప్రముఖులె తురుష్కుల దుష్కార్యములు గ్రీకుల దురంతములకు ప్రతిఘటనముగ చేయబడిన వని ప్రకటించిరి. దురంతము లెవగుచేసినను నింబార్హములే. గ్రీకుల దురంతము లుపేక్షయములును తురుష్కుల దురంతములు దండనీయములును గాజాలవు. యూరపు రాజ్యముల రాజ్యసీతీక బీజములను ఆసియాభాగమునందును ఆసియా ప్రాజాప్రత్యమునందును గలవు. తురుష్క సమస్యకు ధర్మప్రతిజ్ఞలు గల మహాసంగ్రామాంతరము నిజస్వరూపము గలిగినది.

తురుష్క సమస్య కప్పుడు యథార్థమైన స్వభావముగలిగి యూరపు ఆసియా సమస్యగను క్రైస్తవ మహమ్మదీయ సమస్యగను తేలుచున్నది. ప్రపంచమునందుగల 164 కోట్ల ప్రజలందును, 81 కోట్ల ప్రజలను, వైశదత్తములైన సహజ సంపదలను

గలిగియున్న ఆసియాఖండము చిరకాలము యూరపుఖండ ప్రాజాప్రత్యమునం దుండుట యసంభవము. జపాను రాజ్య మీ సిద్ధాంతమును తనబలముల వలనను రుజువుచేసినది. దూరస్థ ప్రాంతములందు యూరపు రాజ్యముల ప్రతిభ తగ్గి జపాను రాజ్యాధికారము స్థిరపడినది. జపాను విజయము లాసియాఖండ సమోహమును బోగొట్టినది. పశుబల ప్రతిఘటనమునందును నాసియావాసులు యూరపు రాజ్యముల నెదుర్కొనగల విధమును జపాను రుజువుచేసినది. యూరపు రాజ్యముల బలమంతయును మారణాయుధములందు గలదు గాని ధైర్య సాహసములందును తెలివి తెటలుందును లేదని విశదమైనది. ఐరోపా మహాసంగ్రామ మీసిద్ధాంతమును స్థిరతముచేసినది. జపాను సాకాదశము జర్మను సాకాదశమును ప్రాజ్ఞాగములందు నిర్మూలము చేసినది. ఆసియా పై వికులు ప్రాచ్య రణరంగములందును నితర రణరంగములందును యూరపీయను పైనికులను నిర్బించిరి. భారతీయ యోధులును ఆఫ్రికీయను పైనికులును ప్లాండర్సు రంగము లందు సుశిక్షితమైన జర్మనులను ప్రతిఘటించిరి. యూరపీయను పైస్యముల ప్రతాప ప్రతిభను మహాసంగ్రామము శీఘ్రముచేసినది. మిత్రమండలి విజయములు యూరపు ఆసియా సమస్యకు క్రైస్తవ మహమ్మదీయ సమస్యను జతపజుచినవి. యూరపు ఖండమునందును ఆసియా ఖండమునందును ప్రధానమైన మహమ్మదీయ రాజ్యమును నోడించుటకు మహమ్మదీయ పైనికులు తోడ్పడిరి. యుద్ధానంతరము క్రైస్తవ రాజ్యములు ముఖ్యముగ క్రైటుబ్రిటను తురుష్క రాజ్యమునకు జూపిన యవజ్ఞత మహమ్మదీయ ప్రపంచమును మేలు కొలిపినవి. కాకాస్తాన్ నోపిలునుండి కలకత్తావరకును, బొఖారానుండి సాదానువరకును గల 22 కోట్ల మహమ్మదీయులయందును మహమ్మదీయ మతావేశము పెరిగినది. ప్రబుద్ధమైన ప్రజాశక్తికి సహజమైన మతావేశ మాతృశక్తిని జతపరచినది. అత్యప్రబోధముతో నాసియా ప్రబోధము స్థిరపడినది. ఈప్రబోధమును సంహరించుటకు యూరపు రాజ్యముల మారణ సాధనములు పైస్యములు నిరుపయోగము లగుచున్నవి. ఆయాత్మిక బోధనే గాంధీ మహాత్ముడ సహాయోద్యమరూపమునను ఖలాఫతురూఫమునను నడుపుచు నాసియా విజయమును మహమ్మదీయవిజయమును చేయుచున్నాడు.

ప్రస్తుతమహమ్మదీయమతాభిమానము ఖలాఫతు స్వరూపమును దాల్చినను తిరిగి పంజెండు పదుమూడు శతాబ్దుల మతయుద్ధముల స్వరూపమునను సంతోభమును గలుగజేయుట సంభవము. ప్రపంచమును రానున్న ఈమహాప్రదనమునుండి సంరక్షించుటయందే తురుష్క సమస్య నిర్ణయము గావలసి యున్నది. మహమ్మదీయప్రపంచమును ఆసియాఖండప్రబోధమును ప్రతిఘటించుటకు యూరపు రాజ్యముల సంయోగమును ఐరోపా సంగ్రామ మసంభవముచేసినది. రుష్యాక్రైస్తవ మతావేశమును పరిత్యజించినది. దుఃఖయంతన ననుభవించుచున్న జర్మను రాజ్యమునకు స్వప్రయోజనపరాయణులైన యూరపు రాజ్యాభిమానమును క్రైస్తవ మతాభిమానమును యూరపు సంయోగమును ప్రయోజనకరములు గావు.

యూరపునందు గల 40 కోట్ల ప్రజలయందును 20 కోట్ల ప్రజల ప్రతిఘటనము గల యూరపు రాజ్యముల సంయోగబల మాసియా ప్రాజాప్రత్యమునకును మహమ్మదీయప్రపంచ ప్రతిఘటనమునకును నిరుపయోగ మైనది. నానాజాతులసమితి గాని బ్రిటిషుసామ్రాజ్యాధికారులు గాని మహాసంతోభబీజములు గల మహమ్మదీయసమస్యను నుపేక్షించుటవలనను ప్రపంచశాంతికి భంగము గలుగుచున్నది. ప్రపంచమునందు మహాదుఃఖవేదనకు బీజములను గలిగియున్న తురుష్క సమస్యను లాయడు జార్జి గారు కేవలము సంకుచితస్వభావముతో జూచుట వారికి గల స్వాత్మర్థ స్వభావమును విశదముచేయుచున్నది. లాయడు జార్జిగారి బలము తాత్కాలికముగ తురుష్క సమస్య నుపశమింపజేసినను స్థిరశాంతికి సాధనము గాదు. ఇప్పుడు లాయడు జార్జిగారి యాదరణమునను గ్రీకు లనలంబించుచున్న రాజ్యసీతీవలనను తురుష్కులకు యూరపుఖండమునందు నిర్గమనమునేకాకను నాసియాఖండమునందు చార్మల్యమునుగూడ స్థిరతరము చేయ సమకట్టుచున్నది. క్రేసును గ్రీకు రాజ్యవశము చేయుటవలనను తురుష్కులకు కాకాస్తాన్ నోపిలు ఏడియనోపిలు నివాసము దుర్భర మగుచున్నది. గ్రీకులకు స్మర్తానివాసమువలనను సంబంధములేని యాసియాఖండ రాజ్యమును బొందుటయును తురుష్కులకు స్వస్థలము లైన ఆసియా మైరరునందు ప్రతిఘటనమును గలిగించుటయును నేర్పడినది. తురుష్క సమస్యకు తాత్కాలికోపశమనమైనను గలుగుటకు ఖతీ బేగారు తెలిపిన మార్గమునైనను నవలంబించవలయును. ఆంగ్లోరా ప్రభుత్వము 1. తురుష్క రాజ్య స్వతంత్రమును 2. మార్పు క్రేసు రాజ్యాధిపత్యమును 3. గ్రీకుల యాసియా నిర్గమనమును 4. కాకాస్తాన్ నోపిలు స్వాతంత్ర్యమును 5. కొన్ని ఇతర మార్పులను గోరుచున్న దని ఖతీ బేగారు చెప్పియుండిరి. ఈ విధానమైనను బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకును గ్రీకులకును రుచింపకున్నది. ముస్తఫా కెమెలు సామా సంధిని జేసికొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాడని ఆంగ్లోరా ప్రభుత్వమువగ్గరనుండి వచ్చిన జనరలు ఫర్ ఛాల్లెసు లుప్రకటించుచున్నది. తెలియజేసిరి. సంధికి మూలబీజము గ్రీకులు ఆసియా మైనరును విడువవలయునని చెప్పుట ధన్యముగ నున్నది. సంధి జరుగనపుడు మధ్య ప్రాంతములందును ఈపునందును భరతఖండమునందును మహమ్మదీయులను విచ్చలవిడిగ విడుచుటకు బెదరించినటులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ముస్తఫా కెమెలు సామా కింతవలకు బడి గలదని ఎవరును నమ్మజాలరు. కాని మహమ్మదీయ మతావేశమును ఆసియా ప్రబోధమును గలుగజేసిన మహాోద్యోగమును కన్నులు గలవారు చూచుచున్నారు. ఖలాఫతు సమస్య భరతఖండమునందు గలుగజేసిన మహాోద్యోగము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు తెలిసియున్నను చూచి చూడనటులూర కుండుటవలనను కెమెలు సామా తెలిపిన మహమ్మదీయమతావేశము తరంగ తరంగములుగ వ్యాపించుచునే యున్నది. ప్రస్తుతము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గల బల మీనుతావేశమును నిర్లక్ష్యము చేయగలిగినను కాలాంతరమునందీ మతావేశప్రవాహము నణచుట దుర్లభమగును. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాధికారులు తురుష్క సమస్య నివిశాలమైన ధర్మబుద్ధితో నవలోకించుట కే భారతదేశ శాంతికిని ప్రపంచశాంతికిని ఖలాఫతు సమస్య నిర్ణయావసారమును గాంధీ మహాత్ముడు విశదము చేసెను. లాయడు జార్జి వర్గము తురుష్క సమస్యను ధర్మద్వైతతో జూచి నిర్ణయించుటకు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించు గాక!

స్వరాజ్యనిర్ధారణము

జాతీయ జెండు ముగారు హోదాలు ఉపన్యాసమంజరియందు ప్రారంభోపన్యాసమును గతించిన భానువాసరమునందు గోఖలే పురమందిరమునందు జేసినది. ఆయుపన్యాసమునందు బ్రిటీషు ద్వీపమునందును, అమెరికాయందును, ఆస్ట్రేలియా యందును బాధ్యతాయుతపరిపాలన మేవిధమున నేర్పడినదియును తెలిపినది. ఈ యుపన్యాసభావములనే మహాజనసభయందు పూర్వ మొకసారి తెలిపినది. జెండు ముగారి సిద్ధాంతములు భరతఖండమునకు సమన్వయింపవని స్థితిగతులు తెలుపుచున్నను భ్రమమాత్రము వలకుండుట విచిత్రముగ నున్నది. భరతఖండము విజేతనిరంకుశప్రభుత్వముతో బ్రతిఘటించవలయును. బ్రిటీషు ద్వీపములు స్వజాతీయనిరంకుశత్వముతో బ్రతిఘటించి నవి. అమెరికా ఆస్ట్రేలియాలయందలి ప్రతిఘటనము సజాతీయప్రజలతో గలిగినది. భరతఖండము నందలి ప్రతిఘటనము బలవంతమైన పరజాతితో గలుగుచున్నది. బ్రిటీషుజాతికి భారతీయులపట్ల గల గణ్యతను భరతఖండ పరిస్థితులును వలసరాజ్యముల పరిస్థితులును విశదముచేయుచున్నవి. జన్మస్థలమునందును వలసరాజ్యములందును పుట్టుగతులు లేని భారతీయులకు స్వరాజ్యనిర్ధారణను జేసిన నేమిప్రయోజనము గలుగును? ఇంతవరకును స్వరాజ్యనిర్ధారణను జెండు ముగారును నితరులును నెన్నియోసారులు చేసియుండిరి. కలిగిన ప్రయోజనమును లాయడుబార్జిగారు చేసిన పారశీవో ద్యోగులసిద్ధాంతము విశదముచేయుచున్నను సిద్ధాంతములభ్రమ మాటలవర్ణమును గురిపించెడివారలను విడువజాలకున్నది.

స్వరాజ్యనిర్ధారణ బ్రిటీషు ద్వీపములందును అమెరికాయందును ప్రత్యేక చరణమువలనను గలిగినదిగాని సిద్ధాంతములవలనను గలుగలేదు. ప్రత్యేక చరణప్రభావము నెరిగిన బ్రిటీషు ప్రజలు భరతఖండమునందును స్వరాజ్యమును ప్రత్యేక చరణసాధనమూలమున నెయ్యెవగ గలరు. పశుబలరూపమైన ప్రత్యేక చరణమును ధర్మమునకైనను నీతికైనను భారతజాతి విస్మించిన విధమును, 25,000 భారతపుత్రులు బంధితులైనను, దేశమునందుగల శాంతివిశదము చేయుచున్నది. దేశమునందంతటను నిరంకుశజైత్యము తాండవమాడుచున్నపుడు వల్లెత్తి మాటాడజాలని స్వరాజ్యనిర్ధారణవలనను గలుగగల ప్రయోజనము జెండు ముగారికి తెలియునుగాని యితరులకు తెలియదు. ఇల్లు మండుచున్నపుడు నూతికై ప్రయత్నింపుట ప్రయోజనకరము గాదు. జాతీయమహాసభ నాగపురమునందు స్వరాజ్యనిర్ధారణను జేసినది. ఆ నిర్ధారణ ననుసరించియే ప్రజలు ప్రత్యేక చరణసాధనమునను స్వరాజ్యానుభవమును జొందగోరుచున్నారు. జెండు ముగారు చెప్పినట్లు ప్రత్యేక చరణమునందు అసహాయోద్యమము నవీనసాధనము. ప్రాత సాధనములు స్వరాజ్య సాధనములుగా వని యనుభవమువలనను జేరినవారల వైతను వాగిని బుట్టుకొని ప్రేమాదులగు పయోగము. ప్రాతవాసనను విడువజాలని వారెప్పటికీటిని బోయినను నసహాయోద్యమావలంబులు మాత్రము నిర్ధారణలతోను సిద్ధాంతములతోను కాలహరణమును చేయజాలరు. శిల్పి-బార్దోలి విధానమునందు గల ప్రత్యేక చరణము స్వరాజ్యనిర్ధారణను జేయుచునే యున్నది. జాతీయ జెండు ముగారి సహాయోద్యమమును నిందింపనందులకు మాత్రము సంతసించుచు నిర్ధారణోపసంఘమునకు విజయమును గోరుచున్నాము.

నార్దుక్లిపుప్రభువు వార్తాపత్రికలకు ప్రభు వని ప్రతీతి గడించిన నార్దుక్లిపు ప్రభువు సోమవారము నాడు పరలోకప్రాప్తిని బొందెను. నార్దుక్లిపు ప్రతీధను 13,50,000 చందాదారులు గల యెనిమిది మొయలు పత్రికయును నితర పత్రికలును తెలుపుచున్నవి. నార్దుక్లిపు ప్రభువు తన ప్రతీధనంతయును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాభిమానమునకు విడిచివేసి సామ్రాజ్యకాభ్యమును సమర్థించెను. యుద్ధసమయమునందు అన్వేషితు మంత్రవర్తమును పదభ్రష్టులను జేయుటకు వినియోగించెను. ఇటీవల సీపీఠానమున లాయడుబార్జి మంత్రివర్గముమీదను బ్రయోగించుటకు యత్నించి విఫలమనోరథుడయ్యెను. యుద్ధసమయమునందు యుద్ధప్రచారమును జేసి యమెరికనులను యుద్ధాభిముఖులను జేసెను. నార్దుక్లిపు ప్రభువు తనధనమును తెలివిని పలుకుబడిని పత్రికలను సామ్రాజ్యదురభిమాన సమర్థనమునకు వినియోగించి ప్రసిద్ధిని గడించెను. వార్తాపత్రికా ప్రపంచమునందు నార్దుక్లిపు ప్రభువు మరణము కొరతను గలుగజేయగలదు.

విద్యాభ్యాసము - దేశభాషలు

విద్యాశిక్షణమునందు దేశభాషలను విడనాడుటయును పరభాషలను గొలుచుటయును పరమావస్థములకు గారణమైనది. ఈ పరభాషాసేవ ప్రధానమైన యాంగ్ల భాషకే కాకను సప్రధానమైన లాటిను గ్రీకు మొదలగు భాషలకు వ్యాపించిన విధమును ఆంగ్ల-హైదవసంఘము నవర్ధింపనకు బంపిన విస్తృతము విశదము చేయుచున్నది. ఆంగ్లహైదవ ప్రథమ పాఠశాలలందు దేశభాషలు నేర్పబడవు. మధ్యమ తరగతి పాఠశాలలందు లాటిను శ్రేణి నేర్పబడుచున్నది. ఇందు వలన నానింఘవిద్యార్థులకు విద్యాప్రయోజనమే పోవుచున్నదని విస్తృతము ఘోషించుచున్నది. ఈ పరభాషావ్యామోహమువలనను విద్యాధికారులు భారతజాతికి గలుగజేసినయవకృతి వర్ణనాతీతము.

గుంటూరు-దండనపువన్ను

గుంటూరు మండలమునందు దండనపువన్నును వసూలుచేయుటకు ప్రయత్నింపబడు జరుగుచుంట్లు సూచనలుగలవు. బాపట్లయందు గూడిన గుంటూరు మండలలోపసంఘసమావేశమునందు దండనపువన్ను మొత్తమును ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు దంతటనుగాని దేశమునందంతటనుగాని వసూలుచేయుటకేర్పాటులను జేయవలయునని చేసినతీర్మానము యుక్తముగనున్నది. ఈ విషయము రాష్ట్రీయోపసంఘ సమావేశమునందు దిదివరకే నిర్ణయింపబడినది. దేశమునందంతటను సివిలయమై యాందోళనమును జేయుటకు బూర్వము గుంటూరు మండలలోపసంఘము వివరములను బ్రచురించుట యవసరము.

లాయడుబార్జిగారి యుద్ధసమర్థనము

ప్రధానమంత్రి యుద్ధసిద్ధిని సమర్థించుచు గ్రంథమును వ్రాసెను. ఆ గ్రంథప్రచురణాధికారమునకు ఇరువదిముప్పదిలక్షల రూప్యములు లాయడు బార్జికి రాగలవు. లాయడు బార్జిగారి ప్రతిభ కీర్తవ్యమును నిదర్శనము.

లక్ష్మీ నెహ్రూగోష్ఠిలో 11 వ తేదీని ఇన్వెంటరీ ప్రదర్శన గాటి దోచుకొనుటకు ప్రయత్నించి రని తెలియుచున్నది.

రీడింగ్ ప్రభువు కొడుకును కొడలు కన్యక మొయలు స్త్రీమరుల 18 తేదీని బొంబాయికి జేరి. పంజాబు మొయలులో సేపా శ్రీని.

స్థానిక వార్తలు

మునిసిపలు ఎన్నికలు:—చెన్నైలో కార్పొరేషను సభ్యత్వపు ఎన్నికలలో 6 వ డివిజనుకు ఓ. తణి కావాలం కేటిగారు 20 వ డివిజనుకు తామరకాకం నుండరావు నాయకుగా కార్పొరేషను కన్సిలరుగ ఎన్నికౌటడిరి.

భగవత్కళా ప్రసంగసభ:—రామల నురువా యు 17-వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువదేవురు దూకువాస్త్ర్యలగు బ్రా. శ్రీ. కృష్ణకృష్ణవరతులగారు 'శ్రీకృష్ణ జననము' నుగుర్చి తొండమండలం పాఠశాలా మందిరమునందు కాలక్షేపమువర్తెను.

శ్రీ గోపాలకృష్ణ భక్తజన సమాజము తిరి కృష్ణపు నాయుని ఆగ్రహారం:—ఈ నెల 16 వ తేదీ సాయంత్రము 6.15 గంటలకు తొండమండలం హైస్కూలు ఆంగ్లోసాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ కాళహస్తి నుబ్బయ్యకృష్ణగారిలన శ్రీ కృష్ణజనం హరికథాకాలక్షేపముగా జరుపుదును.

క్రొత్తవార్తాపత్రిక:—చెన్నైలో యందు తెల్లగా ముగ్గు అను పేరు ఒక ఆంగ్ల దినపత్రిక ప్రకటింపబడునని నిన్నటి దినము ప్రధాన రాజధాని మాజిస్ట్రేటు ఎదుట డిక్లరేషను ఇచ్చబడెను. కార్యాలయము కొండి తెట్టి పిథి 4 వ నెంబరు గృహమున యుండును. ప్రథమ సంచిక యీ నెల 20 వ తేదీన వెలువడును.

మదారాసు ఆంగ్లము:—ఆగస్టు 12-1922 లో ఆంగ్లమైవారును 1000 మందికిగాను 34.9 మందికిగాను చనిపోయిరి. అంతకుముందువారమున 35.4 మందిచనిపోయిరి. పోటకము 68 మందికి పోసెను. 19 మంది చనిపోయిరి. ఇతరజ్వరములవలన 29 మంది చనిపోయిరి. గతసంవత్సరమునం దిదేవారమున 100 కి 42.5 మందికిగాను చనిపోయిరి.

హిందూ ఫియలజికల్ హైస్కూలు సారస్వత సంఘము:—ఈసంఘముయొక్క ఆంధ్రకాళ ప్రాథమిక సమావేశము మౌనము హోదానందు బుధవారము 16 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు జరుగును. మానెల్ల రామకృష్ణ కవిగారు 'ఆంధ్ర సారస్వత భవిష్యత్తు'ను గుర్చి యుపన్యసించెదను. చెదలవాడ నుండరామకృష్ణ గారు అభ్యతీత వహించెదరు.

లాయడుబార్జిగారి ఉపన్యాసము-ఒక బహిరంగసభ:—ఎ. సి. యస్. డిలెటు సందర్శమున ప్రధానమంత్రిగారు కామన్న సభలో నొసిన ఉపన్యాసమును ఆతేదీయందు టైల్ కీఘకాలములో చెన్నైలో ఒక పౌరసభ జరుపబడునని జాతీయ నుబ్బయ్యయ్యరు టి. వి. శేషగిరి ఆయ్యరు టి. కె. వెంకట్రామయ్యరు యస్. సత్యమూర్తి ఎ. రంగస్వామయ్యరు గారు యు. రామరావు. పి. నారాయణమూర్తి వి. రామదాసు గార్లు యరికొందరు ప్రముఖులు ప్రకటించుచున్నారు.

ఒక సవరణ

ఈ నెల 12 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కానబంధము 4 పుటల హిందీప్రచారము-హిందీపూడి అచ్యుత్ క క్రింది రెండవ పేర్లగా ఫిలో చివరపంతులలో, 'య 20 లు ఉపాధ్యాయులకు 2 వీ యవలననచ్చినది' అనుటకు మారుగా 70 లు ఉపాధ్యాయులకు 2 వీ నీయవలననచ్చినది అనియును, ఇంతకంటే 50 లు మాత్రము నాచేరిసామ్యు వాడితిని అనుటకు మారుగా ఇంతకంటే 25 లు మాత్రము నాచేరిసామ్యు వాడితిని అనియును, రాంధకోవ్ గారు వ్రాసినట్లు 26 లు అనుటకు మారుగా రాంధకోవ్ గారు వ్రాసినట్లు 16 లు అనియు కడప ప్రాధియలు. రామకోటి.

శిల్పి బహిరంగసభ

లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగము నధిక్షేపించుట శిల్పి కాంగ్రెసుసంఘమువారి యేర్పాటు ప్రకారము 13 వ తేదీ రాత్రి ఢిల్లీలో బహిరంగసభ జరిగెను. లాయడు బార్జిగారి ప్రసంగము నధిక్షేపించుచు పలువురు పురస్కరించిరి.

ప్రాశ్ననరు కాళిగారు లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగమును అధిక్షేపించుచు బొంబాయి కావనసభలో తీర్మానము సూచించి చెదరు.

దేశీయ వార్తలు

జమీందారు దేశాయిగారు

ఘూర్జరాష్ట్ర సమస్యను వారధి నందించుట - అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థానిక సంఘ సభ్యునిగా నియోజింపు

గాంధీ మహాత్ముని వర్ధంతి

సభలు - ఉత్సవములు - ఊరేగింపులు జరుపవలెను - తిలకమిడికి ధన మొసంగవలెను

మంగరాష్ట్రమున వరదలు

ప్రజలకు కష్టములు చాల హెచ్చుగా నుండుట

అఖిల భారత ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

కలకత్తానుండి పాట్నాకు వెళ్లుట - వీడ్కోలుపు

మూలానా మజరలు హక్కు - సిద్దికుగారు : కారాగృహవాసము - ప్రార్థనలు - ఉపవాసములు

కంట్లోను మెంటులనుండి వెడలగొట్టుట : ఇండియా దొరతనమువారి విచారణ - సమర్థనము

మేష్టరు మోతాసింగుగారు : మరిరెండు కేసులు మరిరెండేళ్లు కఠినశిక్ష

లాయరు జుట్టిగారి ప్రసంగము : బొంబాయి ప్రభుత్వమంత్రి, జిన్నాగార్ల అభిప్రాయములు

ఖద్దరు ప్రచారము : సేటుజమునాలాలు బజాజుగారు తెలిపినవివరములు

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

కడలూరు చెరసాలనుండి 14 వ తేదీని వదలిరి

జమీందారు గోపాల్దాసు

అంబాయి దాసుగారు

అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థానిక సంఘ సభ్యుల

అహమదాబాదు కాంగ్రెసు సంఘము

వారధి నందించుట

అఖిల భారత కాంగ్రెసు స్థానిక సంఘ సభ్యులకు డాక్టరు కాసుగారు సరిగా ఉధృలకు వెళ్లుటకు తీరిక లేక రాజీనామా నిచ్చినందున ఆ స్థానమున జమీందారు గోపాల్దాసుగారి గుజరాతు గాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము వారు నియోజింపిరి.

13 వ తేదీని (బోంబాయి రాష్ట్రీయ సంఘ సభ జరిగినది. అసహాయోద్యమమున వదిలవలెనని ప్రభుత్వమువారు చేసిన హెచ్చరికను తృప్తికరించి తమ జమీని ఆధికారమును త్యజించి నందులకు జమీందారు గోపాల్దాసుగారి నభివందించుట కాసభ వారు తీర్మానించిరి.

మహాత్ముని వర్ధంతి

దేశమునందంతటను ఉత్సవములు జరుపవలెను

ఆనాడు నిత్యకృత్యములను మాని

దేశ సేవ చేయవలెను

గాంధీ మహాత్ముని వర్ధంతి యుత్సవమును దేశీయులందఱును ముఖ్యముగా ఘూర్జరాష్ట్రమువారందఱును జరుపవలెను. ఆనాడు నిత్యకృత్యములను వదిలి ఊరేగింపులను జరుపవలెను. సభలను చేయవలెను. తిలకస్వరాజ్యనిధికి అనగా గుజరాతు బా తీయి విద్యాలయభవన నిర్మాణమునకు ప్రత్యేకముగ ఘూర్జరులు ధనమును మహర్షులైన గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభలో తీర్మానింపబడెను.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు

ఆజ్ఞోల్లంఘన విచారణ సంఘము

కలకత్తానుండి పాట్నాకు వెళ్లుట

కలకత్తాలో వీడ్కోలుపు

14 వ తేదీ రాత్రి మంజూ మెయిలులో ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారు కలకత్తానుండి పాట్నాకు బయలుదేరిరి. 14 వ తేదీ సాయంత్రము మరల నొక బహిరంగ సభ జరిగినది. ఆ సభలో నాయకులు ఖద్దరుమున్నగు వానినిగూర్చి ఉపన్యసించిరి. చాలనుండి స్త్రీలును పురుషులును రైలుస్టేషనుకు వెళ్లి వారిని వీడ్కోలించిరి.

అఖిల భారత కాంగ్రెసు

స్థానిక సంఘము

ఖద్దరు శాఖ

సేటు జమునాలాలు బజాజుగారు

ఖద్దరును దేశమునందు వ్యాపింప చేయుటకు కాంగ్రెసు చేయబడిన 17 లక్షలలోను తిలకమిడి (ట్రస్టీలు 5 లక్షలు నిచ్చిరి. విరాళములకు 1,25,000 చేరినవి. మరి 50 వేలు వాగ్దానము చేయబడెను. తక్కిన సామింకను చేరవలసియున్నది. ఆయా రాష్ట్రములనుండి వచ్చిన 52 మంది విద్యార్థులు ఆహమదాబాదు సభ్యుల ఖద్దరు విద్యాలయమున ఏటలను చేయుట నాలుకడకుట కేర నేయుట మున్నగు పనులలో బాగుగా తరి నీరు అగుచున్నారు. సింగు, ఆంధ్ర ఉత్కల రాష్ట్రములకు ఖద్దరు నిర్మాణము నిమిత్తము ధనమును బదులిచ్చితిమి. ఖద్దరును కొను వారికి యి బ్బం ది ని కలిగింపకుండ ఖద్దరు నంద చేయుట డిపోలను మంచి ఏర్పాటు విధాన దేశమునందంతటను ఏర్పాటువలసిన అవసరము యింకను చాలకలదు. ఖద్దరును గూర్చిన సంగత్యములను తిర్పు కార్యాలయము బొంబాయిలో నేర్పాటుపలదెనని సేటు బజాజుగారు ప్రకటించిరి.

మాస్టరు మోతాసింగుగారు

మరి రెండు తెలుగు లో తీర్పు

18 నెలలు 6 నెలలు కఠిన శిక్ష

జలంధరులో మాస్టరు మోతాసింగుగారివైరి తేబడిన మరి రెండు కేసులలో గూడ తీర్పుచెప్పబడెను. ఒక కేసులో 18 నెలలును మరియొక కేసులో 6 నెలలును కఠిన శిక్ష వేయబడెను. ఒక శిక్ష తరువాత మరియొక శిక్ష ననుభవించునట్లు తీర్పుచెప్ప బడెను గాన వెనుకటి శిక్షకు తోడు యీ రెండేడ్లును కూడ సింగుగారు కారాగృహవాసము ననుభవించవలెను.

లాహూరు అకాలీ పత్రిక

మాననప్రపు దావా

ఈ దావా పోలీసు నూపర్నెంటుచే తేబడెను. ఇందు ప్రతివాదులు వాదించగూడదని ప్రభుత్వ న్యాయవాది తెలిపెను. ప్రతివాదులకు అకాలీ పత్రిక సంపాదక ముద్రాపత్రము విమర్శించుటకు వారికి హక్కుకలదు. వారు యరుద్దేశముతో విమర్శించలేదు అని ముద్దాయిల న్యాయవాది వాదించెను. ప్రతివాదులు వాదించవచ్చునని సముజ్జడి ఉత్తరువు చేసెను. కింగు (వి. సి. ఎస్) గారు తెచ్చిన దావాలోగూడ వట్లే ఉత్తరువు చేసెను. ఈ రెండుదావాల విచారణయును అక్టోబరు 21 వ తేదీని జరుగును.

తిరువాన్కూరులో మద్యపాన

నిరసనము

ప్రజల దీక్ష

తిరువాన్కూరులో ఎజావాల మున్నగు హిందువులను క్రైస్తవులను కల్లు గియ్యగూడదనియు త్రాగగూడ దనియు తీర్మానములు చేసిరి. క్రైస్తవులు త్రాగుదును మానవలెనని చెంగు చేరి రోమను కాలిలిక్ బిషపు డాక్టరు కురియలసచేగా రిటి వల ప్రకటించిరి గాన ఉద్యోగుల ప్రతికూల ప్రయత్నము లేమి యను సాగుటలేదు.

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వము

నిర్బంధ విధానము

కారాగృహవాస శిక్ష విధింపబడిన నొక్క లింగంపిళ్ల గారు 14-5-22 న సువిందము ఆంగ్ల పాఠశాలనుండిరమున అసహాయోద్యమమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. అందులకు సమాధానము చెప్పవలెనని విద్యా శాఖ వారు పాఠశాల మేనేజరుకు వ్రాసిరి ఆ సభకు వెళ్లి నట్లు పోలీసులు చెప్పుగా యిద్దరు ప్రాయంగు మాస్టరు లను సస్పెండుచేసిరి. ఫించెమపుచ్చుకొనున్న దివాను వేమగారు కృష్ణమయ్యగారు ఒక బహిరంగ సభలో గాంధీ మహాత్ముని ప్రశంసించినందులకు సమాధానము చెప్పవలెనని సంస్థాన ప్రభుత్వమువారు ఆయ్యంగారికి వ్రాసిరి.

మాస్టరు మజరలు హక్కుగారు

తిలకమిడి తేకుండి సమాజుచేయుట

బ్రిటిషు రోజున బాకిపూరు చెఱసాలలో ప్రార్థనలను జరుపుట కొక మహమ్మదీయ పండితుని కొఱతొక కనిపేటు (మహమ్మదీయము) వేదకుమ మూలానా యిల్లుగారిని కోరగ ఆయన చెఱసాలకు వెళ్లెను. ఆ చట జయిలరు కం బల్లను పరిచెను. ఇ మాము కొరకు చాకి నమర్చెను. మూలానాగారు బ్రిటిషు/గూర్చి మహమ్మదీయుల విధులను వివరించి ఖాలిఫాగారికి దీర్ఘముపు నొసంగుననియు ముస్తఫా కెమెలుపానాగారికి విజయము నొసంగుననియు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించెను. ఖద్దా ముగిసిన పిమ్మట మాస్టరు మజరలు హక్కు గారు మూలానాగారి నాలింగము చేసికొనిరి. తక్కిన ఖయిదీ లందఱును మాస్టరు మజరలు నిద్దరి ఆలింగము చేసుకొనిరి. వారిలో కొందరు మాత్రము సందేహించుచుండుట కనిపెట్టి చూ మ్మదీయులలో ధనికులు బీదలు ననుభేదములేదు. మనలో మహారాజును నిరుపేదయు కలసి ప్రార్థనచేసెదరు మిరందరును పరస్పరాలింగములను జరుపుకొనుడని మాస్టరుగారు నుడిచిరి. ఇతర (రాజకీయములుగాని) సేరములు చేసిన మహమ్మదీయులు మహమ్మదీయ మతభక్తుల సుల్లింఘించిరి గాన వారు మనఃపూర్వకముగ పశ్చాత్తాపముతో సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించవలెనని మాస్టరుగారు నుడిచిరి. మాస్టరుగారు ఖద్దరు యిగిరి నొక్కాను ధరించి యుండిరి గాని ఆయన వెలమెన్ను గాంధీబోపి చెఱసాలకు వచ్చినవాడే ఉద్యోగులు తీసుకొనుటచే ఆయన యింకొక టోపి ధరించుట కంకరింప లేదు.

మూలానా ఏ. ఎం. సిద్దికుగారు

కారాగృహమునందలి యిబ్బందులు

మూలానా అహమదు మక్తరు సిద్దికుగారు

సిద్దికుగారు మిరటుచెరసాలలో నున్నారు. వారికి 8 రియెన అహమదుగారునందఱు ఆయన ఉపవాసములనే చేయుచున్నారు. 8 హనులు తగ్గిపోయిరి. ఆ సేను జులై 22 తేదీ వ్రాసి నందున తిండి తినవలెనని సిద్దికుగారి నచటియొద్దోరులు నిర్బంధించిరి. ఆయన నిరాకరింపగా 24 గంటలును కార్జుకుబరుకు సంతెల్లను చేసిరి. మిరటుచెఱసాల నూపర్నెంటు మేజరు ఏనెంగారు ఘనవైద్యుడయ్యుండియు సరియైన భోజనము వెట్టిక వైగా నిట్లు బాధించుట నిజమైనవో నని యిక్రమము చెప్పక రిప్పదు. మూలానాగారికి 12 యేండ్లకండి ఉబ్బుము వ్యాధి కలదు. దాచలన జీర్ణక క్తి సరిగా లేదు. తేలికభోజనము గూడ కొక్కప్పుడు జీర్ణముగాక ఆయాసము కలుగుచుండును. ఆట్టి బలహీను డిట్లు బాధించిన నేమిఫలితము కలుగునో నే నూహించజాలకు న్నాను. తీ ని ని గూర్చి హండం పత్రికా సంపాదకుడును మహమ్దా బాదు రాజాగారును అలోచింతురుగాక. మూలానాగారుమాత్ర మిట్టి శిక్షలకు లొంగువారు కారని జనానువాజకు అహమదు జల కాండిగారు పూనానుండి వ్రాసిరి.

డాక్టరు వరదరాజులు

నాయుడుగారు

కడలూరు చెరసాలనుండి వదలుట

15 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారిని కడలూరు చెరసాలనుండి వదలిరి.

విదేశ వార్తలు

మిత్రమండలి సమావేశము

“అల్లర్లకు” పత్రికా వ్యాఖ్యానము

లండను, ఆగస్టు 14:— మిత్రమండలి సమావేశమును గురించి “అల్లర్లకు” పత్రిక ఇట్లు వాయించుచున్నది:—మిత్రమండలి సమావేశమున ప్రధానముగా మూడవ సమావేశ ఫలితములు చాటితో ముగియును. మిత్రమండలి యందు విభేదముల గల్గింపబడలేదు. పాపములేనగు చాల నుపదేశకరముగా వ్యాఖ్యలను వినిపింపబడినవారగుదురు. అందుచే జర్మనీకి వాయిదా యొసగ జడవచ్చును. వాయిదా నొసగిన నేటికి పాపములను సంఘటనములు బయలుపడెను. అప్పుడు మిత్రమండలి తన రాజకీయవిధానమును మార్చుకొనవలసివచ్చును.

ప్రస్తుతసమావేశము ముగిసినతరువాత, వాయిదా యనంతము వ్యవహారములను రాజ్యము విధానమును గూర్చి చర్చించుటకు మరలముగ సమావేశము జరుగును. ఐరోపా ఆర్థికసమస్యలను రాజకీయములనుండి వేరుచేయుటకు వీలులేదు. అయితే నియమములు ప్రపంచ శాంతి మొదలగు విషయములలో కలిపి, చట్టపరిపాక సమస్యను తిరిగి పరిష్కరింపవలెను.

పరాసు దృఢపర్యలు

జర్మను ప్రత్యుత్తరము

వాన్సెన్బలాచా దేశీయము జర్మను దేశమునకు కల్పించిన కలసిక మొత్తములను కల్పించుట నిలిపివేయవలెనని పరాసు ప్రభుత్వమునారు గావించిన యుక్తమైన జర్మను ప్రభుత్వమునారు ఆసమర్థుని డెలుపును నోటు సంపిరి. వర్మెన్సు సంధి మొదలగు ప్రకారముగాని మరియే ఇతర అంతర్జాతీయ చట్టము ప్రకారముగాని ఇట్టి చర్య యంగీకరింపబడలేదు. వాయిదా విమరశరతును చేది యుండకయే నిర్బంధచర్యలకు మూనుట ప్రస్తుతయొదంబడిక లన్నిటిని భగ్నపరుచుచున్నది. పరాసునారు తమ చర్యనే సాగించ బట్టుపట్టిన యెడల నీ విషయమును అంతర్జాతీయ న్యాయసంఘమువారియందు తెలుపవలెను.

ఆల్సెనులో రైసులందుండి జర్మనుల పెదలొట్టుట యుక్తమనియు వారివెంట దీసికొనిపో ననుమతించిన మొత్తము చాల స్వల్పముగ నుండుటచే వారందరు వీధులందు ముప్పి ఎత్తు కొని తివరలినవచ్చు ననియు జర్మను ప్రభుత్వమునారు తెలిపిరి.

ప్రధాన వివాద కారణము

లండను, ఆగస్టు 14:—లాయడు బాడ్లి గారు వారాంత్యమును తన ప్రాముఖ్యమున గడపుటకు జనెను. మిగిలిన మిత్రమండలి ప్రతినిధులు సమావేశమున చర్యలు సాగించుచుండిరి. సమాధానము కుదురుటకు వీలులేనంత విభేదములు కన్పరించినవి నెలుపు ముందే సమావేశము భగ్నపరచినది అందరును దలచుచుండిరి. సమాధానము కుదురుటకు బహిష్కరింపబడిన మైన్ తుడి ప్రభుత్వమును గావించుటకు లాయడు బాడ్లి గారు యత్నించుచుండిరి జర్మనీ వారాంత్యక యోగములలో నూటికి 20 వాగిన కంటే ఆయా సంవత్సరమున కల్పించవలసిన స్వస్వ పరిహారవాయిదా మొత్తి భుజిగముగ నుండరాదని లాయడు బాడ్లి గారు నూచించుచుండిరియు సమాధానము కుదురుటకు అదియే ప్రధానాభ్యంతరకరణము పరాసులు డెలుపుచుండిరి. వీనిపరాసు సంవత్సరమునకు కల్పించవలసిన మొత్తము 6 కోట్ల పదనముల మాత్రమే యుండునని పరాసువారు భయపడుచుండిరి. జర్మనీ సంవత్సరముల నుంచిన మైనికుల వ్యయమును, కెల్లియను వారిమకుల కొనినవలెనవాలె 5 వత్సరములవరకు పరాసు వారివకుల దాదాపు సంవత్సరముగనుండును. కాని ముందుచర్యలో నూటికి 20 వాగిన అను సంఖ్యకు మోచుచు కేసులవచ్చును. అందు మూడు కోట్లలలో సమావేశముయొక్క విజయపరాజయములు తెలియునని మాత్రము చెప్పవచ్చును (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు)

బొత్తిమీర్లు ప్రతిమం చేకల బట్టుకొనుట

కాంస్టాంటినిటి, ఆగస్టు 14:—బాటూముకర్ద ముగడు బ్రిటిషు వాకలను రమ్మను అధికారులు పట్టుకొనిరి. పూర్వమా వాకలు రమ్మదేశమునకు సంబంధించినవి రమ్మను అధికారులు డెలుపుచుండిరి. బ్రిటిషు రమ్మలు బాటూముతో వ్యాపారమును ముగిసి. బ్రిటిషు వాకాదేశమున కొన్ని వాకలు బాటూమునకు జనెను.

నాన్మక్తిపు ప్రభుమరణము

లండను, ఆగస్టు 14:—నాన్మక్తిపు ప్రభువు మరణించెను (వీరినయస్సు 67 వత్సరములు - శ్రీమదేశములందు బ్రిటిషు నేడల సమకాలాభిప్రాయము న్యాపింపజేయు ప్రచారక కృషి కల్పనకుడుగ నుండెను. సంగ్రామసమయమున సంయుక్త రాష్ట్రముల సంబంధిన బ్రిటిషు సంగ్రామసంఘమున కధ్యక్షుడు. కీ. శ్రీ. ఆల్ఫ్రెడ్ ఆర్మ్యరన్ (బొంబేరు) గారి ప్రభువు కుమారుడు. 1896 నుండి న డెయిలీ మెయిలు మొదలగు వార్తా పత్రికల స్థాపించెను. తెలుగు పత్రికకు ప్రధాన వ్యవస్థాపకుడు 1898 లో యూనియన్ నిర్మల పత్రికను న స్థాపించెను ఎన్నికలలో పాల్గొనెను. 1904లో బాల్ మెయి 1905లో బారన్ పిరుదుము లొసగబడెను. 1917 నుండి ప్రభువుగ నొనర్చబడెను. న్యాయశాస్త్రమునకు సంకు కాగితముల తయారు చేయుటకు ప్రయత్నించు లొనర్చెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునంతట పర్యటనము సత్వము. 1921 నుండి జూలై 16 వ తేదీన ప్రాన్స్ దేశములందును ఆస్ట్రేలియానుందును పర్యటన మొనర్చుటకు బయలుదేరి భారతదేశము, జపాను, ఆస్ట్రేలియా మొదలగు దేశములను దర్శించెను. జపానునకు సామ్రాజ్యవాంఛము, మైనికులమును మెంచుకోర్కెలను అధికముగనున్నవని నెలుపును ఇంగ్లండునందు జపానునకు వ్యతిరేకముగ వాంఛనీన మొనర్చు గడంగెను. భారతదేశమున మహమ్మదీయుల సంతృప్తిపండిన యెడల బాతీయోద్యమము నొందునకు ఆస్తిప్రాముఖ్యతో బర్మిక న్యాయమును సంధి చేసుకొనునవలెనని వాదించుచుండెను.

నివిలు సర్వీసు శాఖ

భారత ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

లండను, ఆగస్టు 14:— నివిలు సర్వీసు శాఖలోనికి అంగ్లేయులను జేర్చుకొను ప్రయత్ని విడనాడు నకుండును గురించి భారత ప్రభుత్వమునారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సమర్థులగు సంపిరి “మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రిక ప్రకటించినవార్త యసత్యమని నెలుపబడెను.

నివిలు సర్వీసువారి కష్టముల తొలగించుమార్గముల నకలంబించుటకు మంచిచర్యల బ్రిటిషువారు యు ప్రవేశించు నటుల జేయు నుపాయములనూర్చియు భారత ప్రభుత్వమునారు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిలో వాలోచన జరుపుచుండిరి.

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

భారతాభిప్రాయములు “అల్లర్లకు”

లండను ఆగస్టు 14:—లాయడు బాడ్లి యువన్యాసమునై భారతీయ వ్యాఖ్యానములను గురించి అల్లర్లకు పత్రిక ఇట్లు డెలుపుచున్నది. పరీక్షకొరకు నిశ్చయమైపోయినదే సాధ్యమెంటువారు భారత దేశమునకు సంస్కరణల నొనరిసి. సంస్కరణలు నిష్ఫలములైపోయెడల నీ పరీక్ష ఓడిపోయినది యెంచి బయలు. భారతీయులు సమాకారముతో ప్రయత్నించినయెడల సంస్కరణలు వృథాగాజాలవు. సమాకారమును మాత్రమే సరియైన సంస్కరణ లొసగబడెను. వానివిజయము గూడదని విడనాడే యాధారపడి యుండెను. జయమందిన యెడల నవి అత్యున్న మొనర్చుటకుని వాగ్దానమొనర్చుచుండెను. సంస్కరణలను బాధ్యతాయోగముగ నెరవేర్చుటకు ప్రయత్నించు ఏభాగ తీసుకొని లాయడు బాడ్లి గారి నీ విభేద బిలి నెడి వాడు సంస్కరణలందు ఇరు పక్షముల వారును పాల్గొని సమాకారముతో మెలగవలెను. మనము సహాయము కొరకు బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలకొరకు నిరీక్షించుచున్నంతకాలమును, ఎట్టివిధమగు భారతీయ ప్రభుత్వమునకుగూడ వాత్సలండు జాల ఈ సమాకారముగ్గు లొసగుటవలన భారతీయులకు వారివ్యాప్యతలకు తెలిపినకొలదియు, వారు ఆరాజకమగు టాల్టాయి నిర్ధారములను మారముగవలెనెదరు. భారత నివిలు సర్వీసు యు గ్రామీకులకు న్యాయము గా నొసగవలసిన యభయము ను మాత్రమే లాయడు బాడ్లి గారికిని. సంస్కరణల సంకీర్ణం పని పక్షమువారినుండి అంగంబెను తీవ్రమగు విమర్శలు రానియెడల, లాయడు బాడ్లి గా యువన్యాసమునై వచ్చిన విమర్శలను చాలసధికముగ చంపవచ్చునని కలంజేయును.

రాండు తిరుగబాటునందు, దేశీయులను నుపాకులతో కాల్చియు నేరమునై నిర్దయ ఖియతల మరణము విధించుటకు, మరీకొంపరికి వేగువేగు తీయు విధింపబడెను.

సమీప ప్రాచ్య సమస్య

అసియా మైనరును విడువవలెను

అంగ్లరా ప్రభుత్వ జెడరింపు

లండను ఆగస్టు 14:—మైక్రు పత్రికకు మైక్రులు విడువబడుట డెలుపుచుండెను: 47. వారల్సు బొమ్మెడుగాడు అంగ్లరానుండి తిరిగివచ్చి మార్చెల్సునకు జనెను. గ్రీకులు అసియా మైనరును విడనాడినయెడల సంధిప్రయత్నమై సంధికి వినయదనని కతులు పాపగారు తెలిపినయెడల తీవ్రపాపనయెడల అంతర్జాతీయము, శుభవృత్తి ఇండియాలలోని మహమ్మదీయుల నందరిని నిర్ణయము ను వదిలింపెదనని కేసులు పాపగారు జెడరించినది మైక్రుకు గాడు తెలిపిరి.

కెయికో యందు బ్రిటిషు అధికారి నెరుచ్చుట

కెయికో ఆగస్టు 14:—శుభవృత్తి ప్రభుత్వమునందు వ్యవసాయ కాలకుందు వార్షిక కల్పరలు శాఖాధికారి యగు ప్రాంసుగారు తనపిల్లలతో మోటారుబండియందు ఇంటికి విడుచుండగా మైక్రుకు మనుష్యులు రిపాల్టర్లను ఫరించి కచ్చి వారి నెడిర్చిరి. ఇండియోను చంపబడెను. ప్రాంసుగారిని ఒక బిడ్డనును స్వల్పముగ గాయములతగిలెను. తన్ను నెడిర్చి గారు విద్యార్థులై యుండునని ప్రాంసుగారు తెలిపిరి. ఇంతకు కెవ్వరును ఆరెస్టు చేయబడలేదు.

బవేరియా-జర్మను వివాదము

బర్లిను, ఆగస్టు 14:—ఇటీవల జర్మను సామ్రాజ్య, బవేరియా ప్రభుత్వములకు కొన్ని చట్టములనై వచ్చిన వివాదమునం జరుపుచును సమాధానపడిరి. అట్టి చట్టముల వారణముందు కెల్లెటలుగా బవేరియా ప్రభుత్వకామ్యులకు వ్యతిరేకముగ జరుపవని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు వాగ్దాన మొనర్చిన విడట బవేరియా ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రకటనను చర్చ గావించుకొనిరి.

అమెరికను రైల్వే సమస్య

లండను, ఆగస్టు 14:—అమెరికా రైల్వే సమస్య ప్రారంభమై 7 వ వారము సుమారునెను. ఈ సమస్య మరింత తీవ్రతను చాల్చుచున్నది. మైనికుల ముందుకుడుటచే నందులకు యసమర్థుని డెలుపును దేశములోని వాల్లు గొప్ప రైల్వేపనివారు సమర్థులగుటచే దేశమందంతయు రైల్వే వ్యాపారము స్తంభించి పోవునని భయపడుచున్నది. చాల రైల్వే ఆకస్మాత్తుగా పనివారిచే వదిలి వేయబడెను.

హార్టింగ్ అధ్యక్షుడు రైల్వేయు పుచ్చుకొని పరిష్కారము కుదుర్చుట కెత్తించుచుండెను. ఇరుపక్షములవారును పంచాయతీచే వివాదము పరిష్కరించు కొనుట కనుకూలముగ నగుచుచుండిరి.

ఆంగ్ల వాణిజ్యము

లండను, ఆగస్టు 14:—వారైహామున ఆంగ్ల దేశ ఏగుమకుల వాణిజ్యము చాల యుత్సాహకరముగ నున్నట్లు వాణిజ్యసంఘ నివేదిక నెలుపుచున్నది. వారైహామున 605 లక్షల పదనముల విలువగల ఏగుమకులను 817.25 లక్షల పదనముల దిగుమతులను జరిగెను. గతవత్సరము వారైహామున 480 లక్షల పదనముల ఏగుమకులను 805 లక్షల దిగుమతులను జరిగెను.

బాతీసమితి మాండ్రేటుల కమిషను

డెనివా, ఆగస్టు 14:—బాతీసమితి మాండ్రేటుల కమిషను అధ్యక్షుడు గతదినము సమావేశమును ముగించుచు, మాండ్రేటుల రాష్ట్రము లొనర్చిన సమాకారమునకు కృతజ్ఞతా పదనము లర్పించెను. పాలసానము నిరీయాలకుగురించి సాంకర్మిక నివేదిక ముగియదయారజేయుటలో బ్రిటిషు, పరాసు ప్రభుత్వ కార్యమున వేరిక కేయుటకు గాను కొన్ని పక్షముల తెలిపిరి. తిరిగి ఈ సంఘము 1923 నుండి జూలై 20 వ తేదీన సమావేశమగును.

మేజరు నెల్సునుగారి నెడిర్చిన వార్త

మేజరు నెల్సునుగారు విరిపు ప్రజా ప్యాప్యువాకులచే నెన్ను జడెను వార్త యసత్యమని తెలియజేయును. వారిని విరిపు ప్రభుత్వశాఖలకును ఎట్టి సంబంధమును గాని రైటుల కని నెన్నుకొనలేదు.

ఒకవింతదావా

(ఇండియా) బోర్లబల్ మేటలు లిమిటెడ్ కంపెనీవారు షిల్లింజిరింగు కంపెనీమీద 54.0 (?) రూప్యలకు జాంబులైపోయిందా దావాను తెచ్చిరి. ఇంజినిరింగుకంపెనీవారికి వారు 20 (?) మోటారుబుడ్లను బంపిరి. త్రోలూ రైలు మీద అవికలబడినవి. ప్రతివారు నిమిత్తము ఎప్పుడైతే రైలు త్వరంపెనీ రవాణాచేయుటకు బండ్లు స్వాధీను చేయబడెనో అప్పుడే ప్రతివారులకు బండ్లను బంపించి నటుల వారుల వాదము దావాకు సంబంధించినబండ్లను ఇంజనీరులములకు బంపుమని ఎన్నడును గొంలేదనియు అంబాలా జిల్లాలో వారులతరపున నడచిన ఐజంటులుగ అమ్ముటకే బాధ్యతగలవారనియు ప్రతివాదులు వాదించుచును దాఖలుచేసిరి. రైల్వేస్టేషనుగూడ ప్రత్యక్షముగ ప్రతివాదులకు బంపలేదని కింగ్ అంతుకంపెనీవారు వారులకు విజయము. రైల్వేస్టేషను వీరు ప్రతివాదులకందజేసి ప్రతివాదులు ఇచ్చిన సొమ్మును వారులకిచ్చువరకుమీద రైలుస్టేషనుకింగు కంపెనీవారి కంపబడె ననిరి. ఈవిషయంతకును అసలుప్రధానోద్యోగమును నిర్ణయించుటని యున్నదని న్యాయమూర్తి నుడిచి ప్రతివాదులు దెబ్బపెట్టెనరు సరకులు వారులకిందనే ఉంచుకొనుట కుద్దేశించిరి తనయభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. సరకులు ప్రతివాదులకు జేరలేదనిరి. అందుచేసరకుల ధర నిమ్ముటకు ప్రతివాదులకు బాధ్యత లేదని దావాను ఖర్చులతో కొట్టివేసిరి.

ఇరుపదారులు ప్రభుత్వపరిపాలనము

ప్రభుత్వమువారి ఇరుపదారులను నిర్వహించవలెనని ఆ కర్మసంఘమువారు బహుళసంఖ్యాకులు. ఫంక్షన నివేదికమును మేము సంపూర్ణముగా అనుసరించుచున్నారమనియు కంపెనీ మ్యానేజిమెంటు మరల ప్రారంభించిన భాగతీయుల కట్టిబాధ ముండదనియు కలకత్తా 'ఇండియన్ ఆసోషియేషన్' కొర్ర దర్శి ఇండియా గవర్నమెంటువారికి తంతి నందిరి.

లాయర్ జార్జి ప్రసంగము అధిక పణ

ఇంకొక తంతివార్తను వైవిషయమును గూర్చి వీరు బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యునికిని బ్రిటిషు ప్రతినిధులకును బంపిరి:— 'హంకరపులుగు బాధ్యతాయితప్రభుత్వమును ప్రసాదించుట యే సుస్కరణములవ్యక్తపాన'మని పార్లమెంటులో ప్రకటించ బడిన విధానమునకు సివిలుసర్వీసుకుగూర్చి జరిగినచక్కగా లాయర్ జార్జిగారు చేసినప్రసంగము పరస్పరవిరుద్ధభావమును జూపుచున్నది. లాయర్ జార్జిగారి ప్రసంగము ఇండియాలో స్వపరిపాలనమునకు మొదటికే మోసముగనున్నది స్వపరిపాలనా కేయములను మొదలంటునకికైచెను. సంస్కరణములు ఇష్టానుసారముగా సాధించుటకును, విడవాడుటకును పరిశోధన ఎంత మాత్రము కావని భావతీయుల దృఢనిశ్చయము. పార్లమెంటు వారు ఏర్పరిచిన గవర్నమెంటును చేరుటకు సంస్కరణములు ప్రత్యేకపు మెట్లు, పార్లమెంటువారి యభిప్రాయమునకు భిన్నముగ లాయర్ జార్జిగారు భిన్నార్థమున గల్పించుట చాల విచారకరము. మరొకరుని ప్రసంగముచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశములయందును, విధానములందును ధీమంతు లగు భారతీయులకు గొప్ప అవకాశము కల్గినది.

మేజరు బ్లెక్ గారు

ప్రపంచముగంతను చుట్టిరిచ్చుటకు బయలుదేరిన మేజరు బ్లెక్ గారు మొదటి ప్రయాణమైన వివర విమానము నమ్మివేసిరి. తేలులో వెద్దఖరీదు రాతేదు. 1700 రూప్యములకు అమ్ముదాయెను. కలకత్తా వాస్తవ్యుడు హేల్సుగారుకొనిరి. విమానమును అమ్ముటకుపూర్వము బ్లెక్ గారు బ్రిటిషువిమానములలో బ్రిటిషు వైమానులతో ప్రపంచముగంతను జూచుటకునయ్యుండేదేమనిరి వాతావరణపరిస్థితులను గూడ కనిపెట్టుట ఇంకొక యాద్యోగమునిరి. ఈ విషయమై అప్పుడే ముఖ్యమైన సంగతులను జాగ్రత్త పెట్టితి మనిరి. వాన మబ్బులు విమానప్రయాణమున కాటంకమని కనిపెట్టిరి. అట్టిదీని మంచి వైమానులు మంచి విమానములుండి మంచి వాతావరణ పరిస్థితిని తెలిసికొన్న ప్రయాణముచేయుటకు వీలగుననిరి. ఈ ప్రయాణ సంతయు మాదు వారిముల రెండు శోభలతో విర్రాటు చేయబడినది. సామ్రాజ్యనికసమునాకు బుడమనుండి బయలుదేరుట కేర్పాటు చేసికొనిరి లండనునుండి కలకత్తాకు 95 గంటల 46 నిమిషముల ప్రయాణము. ప్రయాణపు ఖర్చు అప్పుడే 80000 పౌనులు అయినది. అక్టోబరు మాసాంతమున వైమానికులు ఇంగ్లాండు జేరద ననిరి. బుధవారముదినమున వైమానికులు తంగూను ప్రయాణమునకు బయలుదేరినరు.

గుంటూరు

(స్వీయవిలేఖరి)

అగష్టు 14:— కానోల్లంఘన విచారణసంఘసభ్యులు యిరువదియేడే తల్లిశిర్యాల యింటి నాయకులు ఖద్దరునుగురించి తగు యేర్పాటులు చేయుటకు ఆలోచించుచున్నారు. ఖద్దరుకమిటీ యని యొకదానిని జిల్లాసంఘమువారు యేర్పాటుచేసిరి.

రాజీయ బైటిలు

ఈనెలారంభమున తెనాలివాస్తవ్యులగు శ్రీయుత ఇటి కాలసూర్యనాయకగారు 6 మాసములకే. ననుభవించి విశుదలయైరి. క్రిందటివారమున బర్మాకువాస్తవ్యులగు 15 నంది ప్రవాగులు విడుదలగాబడిరి. వారందరు విచటికి కచ్చిరి. వారికి ఇచటి నాయకులు పూర్వపుర్యక్తకన్యాకలమొసంగి వారిని గౌరవించుటకు ఒకసభ గావించిరి. శ్రీయుత ఇటివరసింహారావు గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఇప్పుడు ఒంగోలువాస్తవ్యులగు శ్రీకృష్ణులు నారాయణ రావుగారు పూచీకత్తు సిచ్చి యింటికి తిరిగివచ్చిరి తెలియుచున్నది. ఇప్పుటికి 7 నెలలకే. ననుభవించిరి. ఇంకొకాలమునండి జయలక్ష్మి నుండి యిప్పుడు పూచీకత్తు సిచ్చియేల వచ్చిందో తెలియకున్నది.

లాయర్ జార్జిగారి ప్రసంగము

ప్రోఫెసర్ కాలేగారి యభిప్రాయము

సివిలుసర్వీసువారి కథయమిచ్చుచు లాయరుజార్జిగారు ఆసలు సంగతిని వచిరి వీరికి జెందవలసిన కొన్ని సౌకర్యముల నీయవలసినదే కాని భారతీయుల న్యాయసమ్మతియగు ఆలోచనా భిన్నాభిప్రాయ సంఘర్షణకు వచ్చినపుడు మాత్రము చిక్క ఏర్పడుచున్నది.

ఆసలు సంస్కరణముల ఉద్దేశము రాజీయ స్వాతంత్ర్యము క్యక్తిస్వాతంత్ర్యము పెంపొందుట. ఇట్లు జరిగిన సివిలు సర్వీసు ప్రతిభ అధికారము తగ్గును. అందుచే మియధికారములకు భంగములేదని యభియ మిచ్చుటలో ప్రయోజనములేదు.

చివరకు బిస్మిల్ హానసభ

లో నిన్నటిదినము (18-8-22) 5000 రూప్యముల దావాలను విచారించుటకు మనసముల కధికార మియదలెనని సివిలుసర్వీసు అమెండుమెంటు బిల్లులో అనకాళి ముండవలయుమని ఆలెకెనకోగారు తీర్మానము నుపహించిరి. ఈబిల్లును సెలవుకమిటీవారికి తెలియజేయవలెనని రాబు వ్యవస్థాపక గారనిరి. ఇది అంగీకృతియాయెను. అటువీశాఖ పాక్సులనుగూర్చి సివిలు రెవిన్యూకోర్టు అధికారములను విధిజనజేయుటకు చోటా నాగ పూరు టెనకోసీ అమెండుమెంటు బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

అజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

చివరకు మున్యనిసివలుసంఘమువారు

సన్మానపత్రము నిమ్ముట

ప్రభుత్వకటనము

చివరకు న్యాయనివాటివా రాజ్ఞోల్లంఘనసంఘముల వారికి సన్మానపత్రముల నీయవలయుటయెను ఆనాడు పురమం దిమున జాతీయపతాకము నెత్తుటయెను అక్రమమని స్థానిక పరిపాలనమంత్రిగొండ్లయేయిండినను ఎట్టి అభ్యంతరమున కలిగింప కదని కమిషనరుకు తెలిపెనని మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రకటించిరి.

ప్రపంచ వైమానికుడు

మేజరు బ్లెక్ గారు మంజూరుమెంటులో కలకత్తాకు 12 లేదని వచ్చిరి. కిర్లాస్ మెక్స్ కె వాలిన్ గూర్లు మధ్యాహ్నము దోడం వైమానిక కాలక్షేపము వచ్చెదరు. బర్మాకు పోవుటకు యేర్పాటులు పూర్తి అయినవి.

గుజరాతు మహావిద్యాలయము

ఈవిద్యాలయమున ఎం ఏ తరగతికి తిత్వకర్త సాంఘిక శాస్త్రములందు పరిశీలుములను నిర్ణయించుట కొకసంఘము నేర్పరచిరి.

చెఱసాలనుండి వదలుట

మాత్యేక శ్రేణి, (సజావలని) మహామహునా (కోటరీ), దాక్టరు పరమానందు (సింధు ప్రాదరాజు) గార్లను చెఱసాలనుండి వదలిరి.

ఒక సంవత్సరము కితిగతి.

మాత్యే అలాధికోసా (రానియ) గారికి 12 నెలలు కితిగతి వేయబడినది.

భూరివిరాళము

శ్యానకాళిగోగిత్వాస్థము విశేషలో సెలకొల్పబడిన వైద్యాలయమునకు 1922-23 రకణాతాతాగాని భక్త్యుకర్తలు 30000 రూప్యములను విరాళమునొసంగిరి. ఇంటి గోగులు అన్నిసంఘములవారును శాత్యంతకాభివృద్ధిము లేక వైద్యమును జడయకచ్చును.

వాతావరణ ప్లిత

1922-23 సంవత్సరం అగష్టు నెల 15-న మంగళవారము.

గిల్లా యుక్త కిరణములు	అత్యధికములలో X కి 24 X కంటెంట్	అత్యధికములలో X కి 24 X కంటెంట్	X కి 24 X కంటెంట్ వర్షము	సగటు 1-వ తేదినండి వర్షము	వీరికి 1-వ తేదినండి వర్షము
ఇక్సోరియా పాల్మో	79.6	78.2	8.10	68.65	...
అల్ట్రా వైట	82.2	79.3	0.24	42.68	1.09
నీపురు ద్వీపము
వైమండు ద్వీపము	83.6	76.4	0.02	51.84	7.67
పాగారు ద్వీపము	85.4	79.7	0.06	84.92	1.97
గోపాలపురిం	84.0	77.4	0.09	15.07	1.47
గోరాపుల్	75.7	67.3	0.80	87.21	8.82
ఇశాఖట్టుము	91.8	77.5	0.81	6.81	4.88
రాకనాడ	87.6	78.0	0.16	10.41	2.68
చుదిల్లిట్టుము	85.3	74.7	0.10	9.17	5.97
కుంటూరు	87.7	78.8	0.26	10.44	1.69
కలూరు	96.4	78.9	0.82	4.67	1.03
యత్రాను	98.2	76.6	0.10	6.60	1.41
దేలూరు	96.8	78.1	...	5.43	1.27
నాగపట్టుము	95.7	69.8	0.82	4.70	0.20
పాంబర్	91.8	77.9	...	0.08	0.54
క్రింకోమతి	95.0	78.8	...	2.35	...
గోకంజీ	95.8	74.7	0.07	13.12	1.66
తిరువేంద్రము	83.0	78.1	0.05	30.95	8.86
గచ్చిక్	83.7	72.5	1.38	63.94	4.94
కాలిక్టు	78.8	78.1	0.69	87.91	1.67
కుంగూరు	85.8	74.8	0.20	91.99	4.90
నోరకార	67.5	60.5	1.65	85.18	1.72
గోరకార	84.0	74.8	0.47	84.48	4.22
అత్తుగిరి	83.1	75.7	0.83	83.45	...
కాంకాయ	8.2	75.4	0.24	59.78	8.88
హైదరాబాద్	87.8	71.8	0.08	7.21	7.20
రైచూరు	92.4	72.6	0.53	5.91	5.46
అనంతపూరు	93.3	75.1	0.02	1.60	8.46
కొర్రు	92.8	71.5	0.10	0.72	4.15
యెమ్మి	88.0	78.2	0.23	8.86	6.93
దేవ	97.0	74.8	0.45	5.40	4.24
కోనూరు	79.3	68.6	...	6.70	5.95
తెంగునూరు	82.3	64.1	0.22	7.10	2.41
గొడైకూర్	65.8	51.8	...	10.55	1.60
జివకమండలము	61.8	49.7	0.15	11.79	8.44
గోయంబట్టురు	89.5	69.8	...	8.46	0.84
యేలూరు	96.6	74.0	0.15	11.82	1.74
కలము	92.3	73.2	0.47	12.99	2.93
తిరుచనాపల్లి	98.6	79.1	...	1.80	2.21
తరుకోట్ల	97.2	71.2	0.52	4.82	1.84
కుడం	96.2	77.8	...	4.84	0.30
తిరువల్వేరి	0.25	0.83

సర్కారులు, దళివులు, కిల్లాటకము, పల్లిపురము, మైసూరులందు మబ్బులు దిట్టముగగల్గును. మిగిలినప్రదేశములందు కొకమాదిరిగగల్గును. వర్షతప్రాంతములు, దక్షిణములందార్గిత తక్కువగనుండెను. కిల్లాటకము మైసూరువారు జూబయలందు సాధారణముగగల్గును. మిగిలినప్రదేశములందధికముగ గలదు. తొండయి, పల్లిపురములందు వేడిమియందు మార్పులులేవు. మిగిలినప్రదేశములందు తగ్గెను. రాజధానియందుండుటను సాధారణముగను, తూర్పుభాగమున ధిశమును వేడిమిగల్గెను. వర్షము లెంతను గురియనుచునెలు గల్గును.

ఎస్. ఆర్. యు. నాపూరు.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

జాబులు

సర్వజనీనమగు నిండోలగము

అత్యంత మహనీయ శ్రీమద్భగవద్గీత భగవత్ శ్రీ పూజ్యపాద 1108 శంకరాచార్యుల వారును, బ్రహ్మశ్రీ పండిత వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారును

అత్యంత మహనీయ పూజ్యపాద స్వామి శ్రీ 1108 భారతీ కృష్ణతీర్థ మహారాజులవారు (శ్రీకాంచనాపిత ప్రకృత జగదుపాధికారాచార్యులవారు) ప్రఖ్యాతులను అస్మత్పుర వాస్తవ్యులను అగు శ్రీమద్ బ్రహ్మశ్రీ పండిత వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారికి, తిదియనులయిన గుణాతీతయమును, వైదుర్యమును, విద్యావిషయక కృతులను చిత్తగించి ప్రేమగౌరవ పూర్వకాభి నందనముగా (ఈ కేంద్ర గౌరవావహ బిరుదాంగము లను అనగా, సహజ భర్తృత్వాకర మహామహాపాధ్యాయ, సర్వతీర్థ, వేదవేదాంగ శాస్త్రజాలమహాద్వి విద్యాదాన ప్రత్యుపాధి, పండితరాజ అను బిరుదాంగములను, వాని తోగూడ వుత్తరీపాత్రీణమును సత్కారమును ప్రసాదించినారు గావున శ్రీ శాస్త్రులవానికి ఆగౌరవమును తచ్చాసన శ్రీముఖము ను యథామర్యాదగా నొసంగుటకై సర్వజనీనమయిన నిండోలగము (దర్బారు) 1922 ఆగస్టు 17 దినమందు నెల్లూరు లక్ష్మీ నరసారెడ్డి పాఠశాలమున 8 1/2 గంటలకు కావించబడును. అందు లకు దయచేయవలయునని ఎల్లవారిని శ్రీతీ పూర్వకముగా ఆహ్వానించుచున్నాము.

ఇట్లు విన్నవించు వివరాలు:— వి. వేణుగోపాలుకెట్టి డిప్టీకలెక్టర్, నెల్లూరు. టి. కృష్ణస్వామి, కలెక్టర్, నెల్లూరు. కేబాల నుండరామిరెడ్డి, ఇంకొలను సీతారామశాస్త్రి, పి. పాటి శేషచలంకాస్త్రీలు, అయితా రామయ్య, పునుగు నుబ్బరాయశాస్త్రి, మద్దాలి జగన్నాథం, అత్తకాల ముబ్బరాయ్యం, మై. చంగయ్య, ఆ. కృష్ణయ్య, ఆచంచల్ల ముబ్బకృష్ణరావు, తూములూరు వేంకటకరామయ్య, దొడ్ల రామిరెడ్డి, గునుపాటి యానాదిరెడ్డి, ఎర్రగడిపాటి, వేంకటాచలము, కందాడై రాజగోపాల అయ్యంగారు, కే. వి. రాఘవాచార్యులు, ఓ. వేంకటరంగయ్య, మా. సరసింహాచార్యులు, ఓ. విశ్వనాథరావు, య. పాపయ్య, వీనురాఘవరెడ్డి, సి. వి రాఘవయ్య, సి. వి కృష్ణ, వి. నరసింకరావు, నే. రాఘవాచార్యులు, చుంహూరు వేంకట కృష్ణయ్య, చిత్తల మూతకొండయ్య, కేబాల ముబ్బరాయడు, ప్రత్తి క్షీరాములు శ్రేష్ఠి, నే. తిరువేంకటాచార్యులు, ఎక. రామదాసు, మేనకూరు సీతారామిరెడ్డి, అనం శేషారెడ్డి, ఆర్. నుబ్బరామయ్య, కె. సీతాశతీరావు, అన్నవరపు వేంకటరాఘవ శాస్త్రి, వి. వేంకటేశ్వయ్య, కొంకటి శేషయ్యకెట్టి, చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు, వి. రామచంద్రాచార్యులు, రా. వేంకట చిత్తడు, ఏ. సంకానరామయ్యంగారు, దుర్భా నుబ్బరాయ్యకర్త.

హిందీపరిక్ష

హిందీపరిక్ష ముందు జరిగిన పరీక్షలో సమావేశమైన 2013 విద్యార్థులలో 100 విద్యార్థులు ప్రథమ శ్రేణిలోను (నూటికి 70 శాతం అధిక మార్కులు పొందినవారు) 20 విద్యార్థులు ద్వితీయ శ్రేణిలోను (నూటికి 50-70 మార్కులు పొందినవారు) 20 తృతీయ శ్రేణిలోను నూటికి 33-50 మార్కులు పొందినవారు కృతార్థులై. వారలకు ఇందాక ప్రమాణపత్రములను పంపాలక పోయినందులకు చింతించుచున్నాము. ముందు ముందుపరీక్ష మంత్రిగా నుండిన శ్రీరాంభోగేసిగారు ఆ ప్రతముల నిపుడు పంపుచున్నారు.

ఈ సారి మూడుపరీక్షలు జరుగును. అవి సెప్టెంబరునెల 10 వ తారీఖున గాక 12-వ తారీఖు ఆదివారమునాడు జరుగును. ప్రార్థనాపత్రములు మా దగ్గర ఉచితముగా పొరుకును. బయటియూరునుండి తెప్పించుకొనగలవారు అర్హతా తపాలా బిళ్ల పంపవలయును. అనావశ్యముగా తపాలాఖర్చు కాకుండుటకై మా ప్రచారకులే ప్రార్థనాపత్రములను, ప్రాథమిక పరీక్షకు చెల్లించవలసిన నాలుగుఅణాలను, ప్రవేశకపరీక్షకు చెల్లించవలసిన ఎనిమిదిఅణాలను పుచ్చుకొందురు. వారు ఈలాగు సెప్టెంబరు 10 వ తారీఖునకు చేసి మాకు 2 వ తారీఖులోపల పంపి వేయవలయు. ప్రచారకులే గీసిదు ఇవ్వురు. నిజమింపబడిన పుస్తకము లివి:—

ప్రాథమిక పరీక్ష: బాలబోధిని, హిందీపరీక్ష పుస్తక హిందీ దూస్రీ పుస్తక బాలకథాకహని.

ప్రవేశక పరీక్ష: బాలరామాయణ. తిలిస్మాతీ మండరి, మిలన్. స్వబోధిని.

ప్రచారక పరీక్ష: తిలిస్మాతీ మండరి మిలన్ సత్యవారికం ద్ర సప్తరశ్మి. ఆనెంకా దిగ్దర్శన్ తులసిదాస్ రామాయణము అయోధ్యాకాండములోని మొదటి 100 దుష్టులు.

శ్రీలత హిందీతరగతి:—శ్రీలత 2వ తరగతి లిఖనలక్ష్య కేంద్ర రంగనాథపల్లెబిడ్డి 35-వ నెంబరు (శ్రీ శేషమ్మగారి) ఇంటిలో 14 తేదీనుండి ఆరంభింపబడును. జేబీయభావ సభ్య సింహగారు శ్రీలు రాధాకృష్ణులు.

హరిహర శర్మ

ఆంధ్రజేతమందలి సముద్రరేవులు

ఆంధ్రజేతములో ముఖ్యముగ పేర్కొన వలసిన రేవులు మూడు. విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, బందరు. నిజముగ ఎన్ని యో రేవు లుండవలసిన యంత మహా విస్తీర్ణ ప్రాంతములో మూడురేవులే కలవనన సగవుదాటు. ఈ మూడైనను యున్నత స్థితిలో యున్నవనుకొందుమా? కేటికి విశాఖపురి యభివృద్ధి నొందగలదను వైశ్యము చిక్కినది. యెంగాలు నాకపుర యనున వారి వర్తకసంఘమువారు నాకాశ్రమము నిర్మింప బోవుచున్నారని కాకినాడ బందరుల స్థితి యభోగతిగనే యున్నది కాకినాడ పవీనోద్భవమును చక్కగ ప్రతిపాదన యభివృద్ధి నొందుచు వచ్చిన నగరమిది. ఈ రేవున యను కమేజేసి నాకల రాకపోకలకు అనుకూలముగ నున్నది. సౌందర్యరత్నమయిన యాలాటి పురరాజమును, యా వేడుకే షీనించుచుండ యూరకొనవూడను. ప్రస్తుత మీ పట్టణ ప్రాముఖ్యము గోదావరిజిల్లా రాజధాని యగుటచేతనేగాని వర్తక విశేషతవలన కాదు. కాకినాడకు “మహానగర” బిరుదును నిచ్చిరి గాని నానాటికి జనాభా తగ్గుచు రాజపురపేరికవరముకన్న 400 సంఖ్య తక్కువ యై యున్నది. రేవుల యభివృద్ధి సంఘమువారు- ప్రక్కను విశాఖపురి నాకాశ్రమమును జూచి కాబోలు-కాకినాడ రేవును బాగుచేయుటకై సలహాయచ్చి యుండలేదు. ఆంధ్ర సచివులకు నూడ కాకినాడ యభివృద్ధి నొంద నవసరమని తోచినట్లున్నది విశాఖపురికిని కాకినాడకును రహదారి 125 మైళ్లదూరముందు ను. కొలది వర్తకమును సాగించుకొనుట కేర్పడు చిన్న రేవు మహావర్తక స్థానమగు నాకాశ్రమమున కడ్డము రావలెను. నూడ లూరు చెన్నపురికి యడ్డమా? లేక నూరేతు బొంబయి కడ్డమా? యడ్డమును సంకేహమును తలచెట్టనే వూడదు. సాధ్యమయినంత త్వరలో యారేవును బాగుచేసి కాకినాడకు వానిజ్య భిక్ష పెట్టెదరు గాక.

బందరు బహు ప్రాచీన మయినదియ ప్రాపంచిక పురములలో గణించ దగినదియైన యొక మహానగరము. ఈ పురము అఖండ వైభవమును భ్యాతిని యనుభవించి అభివృద్ధి యాధారములేక నానాటికి షీనించుచు నేడు కొనయూపిరితో యున్నది. మండల ముఖ్యస్థానముగాన యధికార కార్యాలయములను జిల్లాకోర్టు దుఖాణమును యుండబట్టి గుడ్డితో మెల్ల యున్నట్టి స్థితిలోనైనను ఉండుటకు కారణమయినది. ఇచ్చటికి విశాఖపట్టణము 250 మైళ్లు గలదు. రాష్ట్రపాలకుడు బందరు యుపన్యాసమున “నిపుణులైన యంత్రకారులు యీపురరేవును బాగుచేయుట బహుకష్టసాధ్యమని స్పష్టించిరి” నివాక్రచ్చెను. అనగా ఆరిక దివాలాలోయున్న యీరోజులలో విశేష ధనము నిశ్చరమై చెప్పించుట వృధామని నిశ్చయించి స్పష్టముగ అనకాశము లేదనిరి. ఇక కర్తవ్యమేమి? బందరు పాడుబడుటకు యంగీకరింతుమా? అట్టిపని బహుకూరము కాకున్న రేవులేదు. రాజధానిని నమ్మకొని కాలక్షేపము చేయుట షీజాభివృద్ధికే మార్గమవును.

హైదరాబాదు సంస్థానములో మన యాధిభిల్లా లెరి మిదికలవు. వారి రాజ్యమునకు సముద్రవర్తకము సాగించుకొనుటకు రేవులేదు. కాంచయినే ఆశ్రయించుకొని యుండిరి. లేవలె తాలూకా నిజాంపట్టణము వారిస్వంతరేవుయే కాని అయోమార్గమున చిక్కుట పడవలసియున్నది. అనగా ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. దారిగుండా తెనాలి వరకు 20 మైళ్లు నడచి అటువైన 21 మైళ్లు జిల్లాబోర్డు మార్గమునుండి పోయి యింకొక 15 మైళ్లు నిజాం పట్టణమునకు క్రొత్తదారి నిర్మించుకొ వలయును. ఈ కష్టముల కన్న సరాసరి మార్గముండగలదు గాన బందరు తమకు రేవున బాగుండునని నై జామువా రాలొచించు చున్నారు. ఈ యూహనే వెనుక పింగళి వెంకయ్యగారు నూచించగా ఆంధ్ర పత్రిక వ్యాఖ్యానము చేసెను. శాయకు లా షీనించిరి. గవర్నరు, బందరు కోటను నైజాంవారి కిచ్చుటకై తత్సంస్థలమును దర్శించి యుండెనని కథంతులదు. అవార్తయే నిజమై కార్యరూపమున చాల్చునెడల, పిక్కదాబాదు హైదరాబాదుల వలె నుచితీపట్టణము, బందరు కోటలు విరాజిల్ల కలవు. మచిలీ పట్టణమును మాత్రము నడలివేయ వూడదు. నైజాం ప్రభుత్వము నాకాశ్రమము నిర్మింపగలదు. మనము కొన్ని వర్తక సౌకర్యములు కల్గియుండు లాగున ఏర్పాటులు గావించుకొ వలయును. ఇందుకు జిల్లాబోర్డు వారు 50 మైళ్ల యనుపదారిని విక్రయించవలసి యుండురు. ఆదాయము పోవుచున్నదే యని శంకించ వూడదు. నిజాంపట్టణము రేవు చేసికొనిన రేవుల యనుపదారి గుంటూరుజిల్లా బోర్డువారైనను యవ్వలదా? ఎన్నిది జిల్లాల నిజాంపట్టణ భూవిస్తీర్ణి నూడ మనంబునం దిడుకొని మన నాయకులు బందరు కోటను నైజాం వారితమున కిప్పించెదరు గాక!

సు. శ్రీరామ స్వశింహం.

వృత్తాంతలేఖలు

గుంటూరు అరెస్టులు

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘ మెంబరులు నటువంటి మురాలీశ్రీ, కలిడిండి రాజం రాజుగారు గుంటూరులో అరెస్టుయిన వాలంటీరు మూడవదశమునతో నాయకత్వము కహించి; అరెస్టుకాబడి, మూడు దినములు సబుజైలులు లో నుండి, గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుచే విచారించబడి, కొద్దులేచే వరకు శిక్షించబడిరి. మా జిల్లా మొత్తమునకు మొన్న గుంటూరు లో ఏ రొక్కలే అరెస్టుకాబడిరి అని యొకరు మాకు వ్రాసిరి.

పొలుకుపాడు

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఈ నెల 10 వ తేదీన పొలుకుపాడు శ్రీ విశ్వేశ్వర భర్తృపుస్తక భాండాగారపు ద్వితీయ వార్షికోత్సవము జయప్రదముగ జరిగినది.

లోకమాన్యని కర్పణ

శ్రీ తిలక్ మహాకయని స్వగ్ధారోహణము ఆంధ్రులకు ప్రతిశ్రావణ బరలు పుణ్యదినమైనందున, స్వశ్రీ దుందుభి సంవత్సర శ్రావణ బరలు శుక్రవారము (19-8-22) రోజున శ్రీయుత పొలుకుపాటి నాగభూషణంగారు తమ స్వహస్తం దు మహాకయని అభిషేకము భక్తియుక్తముగా జరిపిరి. శ్రీయుతులు తిలకు స్వరాజ్యనిధి కరుణలు కానుక నువ్వించి.

కాకినాడ

(ఒక విలేఖరి నుండి)

జాతీయవిద్యాలయము:-ప్రార్థపు నివేశనమున మరయొక యిల్లు కలియుటచే నూలువడకుట తురగ ప్రారంభింపబడినది. కొలది దినములలో నేర్పాటులు చేయబడును. ప్రతిదినమున క్రొత్తబాలురు వచ్చిచేరుచున్నారు.

శుక్రవారము:-ప్రతిశుక్రవారమున పాఠశాల ముగిసిన తరువాత నొకగంట బాలురకు నితి, మత, సాంఘిక, రాజకీయ విషయములగుర్చి చెప్పి పిమ్మట నొకగంట భగవద్గీతకీర్తన మొనర్చుట కుపాధ్యాయులు లక్ష్యించిరి. తదనుగుణ్యముగ 11 తేది సాయంకాలము విద్యాలయమున తెనుగు పండితులగు బ్రహ్మ శ్రీ వెంకటాచల స్వామి నారాయణశాస్త్రిగారు భగవద్గీతనుగూర్చి బాలరకు జెప్పిరి. తరువాత భజన జరుపబడెను. మృదంగము, వీణ, హార్మోనియము వాయింపు నేర్పుటలు సంగీత విద్యా మళయరును విద్యానికులా ఉపాధ్యాయులలో నుంట నిజముగా పాఠశాల కొక యద్వప్తమే.

కొల్లూరు (గుంటూరుజిల్లా)

కొల్లూరు జాతీయవిద్యాలయ ప్రథమ వార్షికోత్సవము 12 తేదీన జయప్రదముగా జరిగినది. విజయవాడ ఉన్నతజాతీయ విద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత మరుగంటి సీతారామయ్య (యం. ఏ) గారధ్యక్షత వహించిరి.

విద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయులు లగు మెట్ట వెంకటేశ్వర్లుగారు సాంవత్సరిక వృత్తాంతమును యెల్లరకు చేతులెత్తెను గునటుల నివేదించిన పిమ్మట పట్టభిక్షులో కృతార్థులై తమ యల్. టీ తరగతి చూసివైచి నాటినుండి నేటివర కీ విద్యాలయమునకై యత్యంత కృషి సలుపుచున్న శ్రీయుత జనస్వామి విశ్వనాథంగారు జాతీయవిద్యను గురించి గంభీరోపన్యాసమును గావించిరి. తదుపరి ఖద్దరు వస్త్రధారణాకర్తవ్యతనుగురించి జంధ్యాల బాలసీతారామశాస్త్రిగారు సహేతుకముగ ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు జాతీయవిద్యాభ్యాసనావశ్యమును గూర్చి డిప్లోమన్యాసమును గావించిరి. స్వరాజ్యసిద్ధి చేసారిననేగాని జాతీయవిద్య తన నిజస్వరూపమును పొందజాలదనియు ప్రస్తుతము గలపబడు జాతీయవిద్య అట్టిదానికే సాయభూతమగు వనియు వాగ్రుచ్చిరి.

గ్రామస్థుల నేకులును తిదితరులును తమ యాదారస్థ భారముల నెలిమిచ్చుచు సాంవత్సరిక విరాళములు నొసంగిరి. నూరురూప్యముల విరాళము లాక్షణముననే వాగ్దానము చేయబడినది. ఇంక ననేకులు యథాశక్తి సమర్పింపనున్నారు.

ఒక విలేఖరి

పండిత గిద్దానెగారి ఎల్లికె. ప్రకాశ భాకాలలో ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. బొంబాయిమిల్లుల ప్రాంతములోనున్న కార్మికుల పాఠశాలను నిర్వహించుటకు వూహించిరి.

గోదావరిజిల్లా కలెక్టరుగారి సంభాషణ

(రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు)

విలువూరి వెంకట్రామయ్య నాయుడుగారు రామచంద్రపురంలో గవర్న మెంటువారికి వకటిగా నున్నారు. ఇచట కోర్టు ఫౌంటుమీద దాడి వారు గవర్న మెంటు పనిచేయుచున్నారని తెలియజేసి అక్సీసురు అసహాయవాదులకు నాయకులుగా యెన్నికలలో సహాయము చేయుచున్నారని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు రిపోర్టు చేసినారు. ఈ సంగతి నాయుడుగారికి తెలిసి తమ సంజాయిషి వినుటకు అవకాశ మొసగవలసినదిగా కలెక్టరుగారిని గోరిరి. అందుకు కలెక్టరు స్థలమును కాలమును నిర్దేశించుచు బదులు వ్రాసెను. 4 తేదీని కలెక్టరును నాయుడుగారు కాలినాడలో దర్శించెను. మామూలు మర్యాద లన్నియు జరిగిన తర్వాత ఈ విగువ సంభాషణ జరిగెను.

జి. మే:- మీరు ఆగోజున కోర్టుకు బోలేదా? (అసహాయ వాద ప్రిడ్డు అరెస్టు కాబడిన గోజున)

వకీలు:- లేదు.

జి. మే:- ఎందుచేత?

వ:- అందరు ఆనాడు కోర్టుకు బోగూడదని అంగీకరించుట.

జి. మే:- అంతకు ప్రిగా తన. మీరు ఇటీవల తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలలో పాల్గొనారా?

వ:- చేసినాను. నా స్నేహితులు సభ్యులుగా నాయకులై, వెంకటరత్నంగారు విషయములో.

జి. మే:- వెంకటరత్నం ఎవరు?

వ:- విక్రమ్ వెంకటరత్నం, బోడవరం కాపురమ్మకు.

జి. మే:- బర్లడ్ల అయిన మునసబా? గవర్న మెంటు వారికి ప్రతిస్పర్ధియ?

వ:- అతను అసహాయవాదియే గాని ప్రభుత్వమువారికి శత్రువు కాదు. అతను చాలామందివాడు నేను స్నేహితుడని మంచివాడని అతనికి పనిచేసినాను గాని అసహాయవాది యను తలంపుతో పనిచేయలేదు. అదియొక తాలూకా బోర్డు వ్యవహారములలోనుగ్గి అసహాయవాద సంబంధ ముండగూడదని నాయుడేత్యము.

జి. మే:- ఆయుద్ధేత్యము మీరైతే మీతో పని నాకు ముగిసినది. గవర్న మెంటువారిపని మీకు యిక్కను. మీరు వెళ్లవచ్చును.

వ:- వందనములు.

అని నాయుడుగారు కలెక్టరు ఎవరి త్రోవను వారు నడచిరి. వకటి సంఘమునా, రెమిటేషన్ మాడవలసియున్నది. అత్య గౌరవముగలవారా కలెక్టరు ఇట్టిపనికి ఆశించరని నా నమ్మకము. గవర్న మెంటువారు ఒక కమిటీయే డైరెక్టర్ మాత్రమున వకటి తన స్వాతంత్ర్యమును, తనభావములను ఏల నిడనాడకలెనో తెలియజేస్తుంది.

మరియొక విషయము

వెదురుపాక మునసబు తన శత్రుత్వముచే, తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలలో అసహాయ వాదులకు సహాయ మొనర్చినది తెలియజేసి అక్సీసురుకు రిపోర్టు కాబడినది. డివిజన్లో అక్సీసురు సహాయులుగా విచారించి గవర్న మెంటువారి లాభములకై తన రహస్యపు యిబ్బందుల వైసను గ్రామమునను గమనింపకుండ నుండవలసినది. ఈతూరి మందలించడమైనది అని ప్రభుత్వము గానించెను. ఇదే మాదిరి పరిస్థితి కరణము మీద కూడ చార్జి రాబడి యున్నది. విచారణలో నున్నది. అసహాయాద్యమును అంతరింప జేయుటకై జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రాస్ గారి చర్య లిట్లున్నవి. అసహాయాద్యమును యిదివరకే చచ్చినది వీరి తాత్పర్యము.

మెండ్లికిపోవుచు మునిగిపోవుట

కోటిపాడరు దగ్గర సింధునది ఆరేవును సమద్రములో గలియును. తన మెండ్లిమిత్రము ఇంటికి ఒకచిన్నవయస్కుల కై ద్యుడుపడకపోవుచుండెను. ఫడతలక్రిందు లగుటచే కై ద్యుడు మునిగిపోయెను. తమకు కనిపించుటలేదు.

తిరువూరు తాలూకా విన్నంపేట గ్రామములో పచ్చిమ కృష్ణమండల సభ్యుడు శ్రీయ్యుని ముట్టే పరిభ్రాష్టరావుగారు తమ వివాహ కాలముందు తలకు సరాశ్య నిధి రు 15000 ఇది యేను రూపాయల కొనగిరి. గారు వివాహ కాలముందు ఇద్దరు వస్త్రములనే తప్ప విశేష వస్త్రములను అంటలేదని ఒకరు చెప్పుచున్నారు.

కంటోను మెంటులనుండి వెడలగొట్టుట

ప్రత్యేక విచారణ ప్రభుత్వ ప్రకటనము

కంటోను మెంటులలో కాపురమువారిని కొందరిని కంటోను మెంటులనుండి వెడల గొట్టుటను గూర్చి భారత శాసనసభలో చర్చ జరిగినందున 2-2-22 న 55 గాజెట్లో ఖలు గారు చేసిన వాగ్దానము ప్రకారము యిండియా థోరెన్సువారు ఆట్లు గత 7 ఏండ్లలో వెడలగొట్టుబడిన వారి కేసులకు సంబంధించిన రికార్డులను కేప్పించి చూచిరి. అట్టివారు 27 గురు మాత్రమే కలరు. వారి రాజకీయాభిప్రాయములనుబట్టి కంటోను మెంటు నట్లు 216 క్రింద వారిని వెడల గొట్టిరి. వారిని వెడల గొట్టుటలో అక్రమ మేమియును జరుగలేదని యీ రికార్డుల వలన స్పష్టమైనది. 1919-1922 ల మధ్యనే అసహాయాద్యమును ప్రదర్శించిరి. ఈ 27 గురును అందు వలననే ఆ మధ్య కాలములోనే వెడలగొట్టుబడిరి. వారిలో 18 గురు కంటోను మెంటులలో కాపురమున్నవారు. తక్కిన 9 గురును కాపురములు కానివారు. వారిలో మరలకంటోను మెంటు లో నివసిచుటకు 5 గురికి అనుమతి ముద్రయైనది. ఒకకంటోను మెంటుకు యితరవొట్టునుండి వచ్చిన వారిద్దరు అసహాయాద్యమును పన్నుల నియ్యకద్దనియు పైనిపలు కొలుపు వదల వలెననియు బోధించుటచే వారిని వెడలగొట్టిరి. ఇంకొక కంటోను మెంటుకు కచ్చివారు ముగ్గురును అట్టి నివాసి యొకరును చేరి బహిష్కరింపబడిన ఫలానా ప్రభులను పైని కులమును యితరులనును పంచివెట్టి దుర్భాషలు చేయబాస వారిని వెడలగొట్టిరి. ఇంకొకవో నొకడు రాజద్రోహ కరత్రములను పంచివెట్టి వారిని ప పిచేసిరి. ఇంకొకవోటు నుండి రాజద్రోహ సంఘములకు చేరిన వారిని 5 గురిని తిరిపివేసిరి. ఇతరవొట్టులైన పూచీపడిన వారిని వెడలగొట్టుటకు నుండని వైదమని ఉద్యోగులు కేప్పిననుగూడ పౌరులెవరు నందుల కంగీకరింపలేదు. ప్రాదరాజాదునుండి నైసము దొర తనమువారిచే వెడలగొట్టుబడిన అందోళకుడు కొంతమంది ప్రాదరాజాదువారితో సెంట్రాల్ వాడుకువచ్చి కలవరమును గలిగింపగా అతనిని వెడలగొట్టిరి. ఇంకొకవో ముగ్గురు రాజద్రోహ కరత్రములను నడిపారులో గోడలకత్తిరింప సాగిరి. అటుచేయ రాదని తెలుపగ మానెనని చెప్పియు వారు మానలేదు. గాన మరి 5 నెలలకు వారిని వెడలగొట్టిరి. ఇట్లు వెడలగొట్టుట కాయు ద్యోగులకు గల అధికారమును వారు దుర్వినియోగముచేసు లేదని గూడ మాకు నమ్మకము కలిగినది. క్రిత చట్టము 102 కంటోను మెంటులకు వర్తించును. వారిలో మొత్తము 706241 మంది ప్రజలు నివసింపుచున్నారని. వారిలో (18 గురిని మాత్రమే తక్కిన 9 మంది క్రొత్తగావచ్చినవారు.) మొత్తము 27 మంది వెడల గొట్టిరి. సివిలు మంత్రిగోద్యోగులతో నానావింపకుండ నైకోద్యోగులెవరిని వెడలగొట్టలేదు. గాన 6 నెలలు యితరవొట్టు నున్నవారి కేసులను మరల పరిశీలించి వారు క్రొత్త రక్తము పూచీ కత్తులనిచ్చు వెడల వారి నెవరి నైనవరల రానయవచ్చుననితోచిన తెలుపవలెనని ఆనటి నైకోద్యోగులకు ప్రాయశచింతిమి. వాట్లు చేయుటలో 1189/30-22 ఉత్తరువు గమనింపవలెను గాని ప్రాత్యక్షమును గమనింపరాదనిగూడ హెచ్చరించెదమని యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

అలహాబాదు బ్యాంక్

మోటారుదొంగతనము నేరము

మద్రాసు దుగ్గాప్రసాదునకు 7 ఏండ్లు కణనకీయు, 20000 జరిమానాయు జరిమానానీయకున్న ఇంకొకరంజేండ్లును బుధాయి 6 ఏండ్లును, 2 వేల రూప్యములు జరిమానాయు జరిమానా, నీకుతున్న ఇంకొక సంవత్సరము, పేహారాతుకు 6 ఏండ్లు, 500 రూప్యములు జరిమానా, జరిమానా నీకుతున్న 6 నెలలు, నరసింహదాసునకు 3 ఏండ్లు సర్కారుకు ఒక సంవత్సరము, ముసావతు నుందరియోకు 6 నెలలు కవిసత్తయను విధించబడినది. ఈదేశములో ఈ ప్రాంతములందు జరిగిన దొంగతనములో ఇది క్రొత్తదము. వీనికి కథానాయకుడు దుగ్గాప్రసాదు. దొంగతనము చేయుటకు నేర్పుపరుచిన మోటారుదొంగిని ప్రభుత్వమువారు వశపరుచుకొన నవసరములేదు. జరిమానా నమూనైన అలహాబాదు బ్యాంకులో సొమ్మునబోగొట్టుకొన్న వారి కేసుగలనది. పోలీసువారి సెంట్రలు సెమన్సుబడి పొగడెను. ప్రజలంతయు దొంగలను బట్టుకొన్నందులకు గిల్చుట గారి సెంట్రలు ప్రిన్సిపలు జూరకులనియోగించునని.

ప్రాదరాజాదులో (సింధు) యానాయి దొంగనొట్టును స్పష్టించినందులకు గ్రాహియాసిక్ వస్త్రములు 4 గురు సెమన్సు విచారణ కంపబడిరి.

గంధి గారు

రాజద్రోహియనియు, విప్లవకారుడనియు, జనులను నడతొక ద్రోక్కించు వాడనియు, అదియిది యననేల గర్వింపు నీచుడనియు, పలువురు పరిపరిధముల వాగుచుందురు. అట్టివారిలో కైట్ ఆనెరబిలు శ్రీనివాస కాశ్మీ గారు లోక్కరు. వీరు వలస రాజ్యములందు గాంధీమహాత్ముని విప్లవకారుడనియును, ఉన్నట్టుడనియు నిందించుచుండగ భారత ఖండమునందు పనిచేసిన 55 హామిల్టను గ్రాంటు "భరతఖండమునందు జన్మించిన దేశభక్తులందు గాంధీ మహాత్ముడగ్రగణ్యుడు" అని అత్యున్నతమందు దుపన్యసించెను. గ్రాంటుగారికి గల సహాసము కాశ్మీ గారికి లేకపోవుటకు గారణము వారి రాయబాగ్రభావ మనియు, కాశ్మీ గారి యసంబద్ధ ప్రభుత్వములకు అధికార అంధత్వమును కుమారుతీ స్వభావమును, యిదియే కారణములై యుండి నోవునని ఊహించుటకు ప్రాచుర్య ప్రమేయము కలుగుచున్నది. సాధారణమైన నేలం మూల టీచరు టరువల్లికేక్కి హైస్కూలు టా. మే. టురు, తిరువల్లికేక్కి పరవతి సంఘ త్యాజ్యులు, అని నుగువబడి. హేళనము చేయబడుచుండిన వీరికి అందువలన అపూర్వదృష్టాంతియము ఎట్లు లభించెనో అట్లే గాంధీ మహాత్ముడు ఎట్లు దూషింపబడినన, అతని గౌరవమునకు ఆపందెనను కళంకము కలుగక, అతనివల్ల అతిశయించిన గౌరవాంతియను కలుగుటకు యంతమామును అభ్యంతరము వుండనేరదు. (ఆంధ్రప్రకాశక)

ముఖస్సానము.

ముఖస్సానము (నోరుకడుగుట) పూర్తిగ చల్లని నీటితో చేయుటచుండును. దంతములు భరింపగలిగినంత చల్లదనముగ నీటి నుపయోగింపవలయును. నోటినిండ నీచల్లనినీరు తీసికొని ఆనీరు వెచ్చనగువరకు పుక్కిటుబట్టి వీరప నమిసి చేయవలయును. తిరిగి నోటినిండ చల్లనినీరు తీసికొని పుక్కిటుబట్టవలయును.

వీనినెవ, పెరియోడిటిస్ అనబడు దంతవ్యాధులకును, నోటినుండలి బొడలయందలి మంటలకును, చెవియొక్కలోపలి భాగమునకును (కంఠకర్ణ వాగ్రంబంధమును గొట్టుములకు కంఠముతో సంబంధముకలిగియుండు కర్ణముయొక్క లోపలిభాగము) నోటినుండలి యపాయకరమగునట్టి పాదురువికిని నోటియొక్కయు, గొంతుకయొక్కయు లోపలిపాయకు అమత్వము దుర్లలపడుటకును ఈ ముఖస్సానము చాల పనిచేయును. నోటినుండలి ఈస్సానముచేయునపుడు మంట లెంత తీవ్రముగ నుండిన నంతయెక్కువ నేడిమిగలనీటిని 77 డిగ్రీలనుండి 88 డిగ్రీలవరకు (ఫారెన్ హీటు) నీటిని వాడవలయును. సాధారణ నియమము లన్నియు జాగ్రూకతతో గమనింపవలయును.

ముఖస్సానమునకు 5, 10, 15 నిమిషముల కాలము పా మనస్యముగ కావలయును. జ్వరము, మంటలుగల రోగులనీతి గతుల ననుసరించి ఒక గంటకు లేక రెండుగంటలకు నొకమా రిస్సానము చేయవలెను. కాలిక వ్యాధిగ్రస్తులు దినమునకు 2, 4 సార్లు లీస్సాన మాచరింపవచ్చును. ఉపశమన చికిత్సలతో నీస్సానమును నేర్పుతో చేర్పవలయును. (డాక్టరు యం. ప్లేటెన్) (ప్రకృతి)

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల యద్యోగములు

అలహాబాదు, ఆగస్టు 12:- భారతీయులనే ఇండియాలో ఉద్యోగములందు ప్రవేశ పెట్టువిషయమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వముల కంపిన సంచారకే ఖనుగూర్చి పయనీనపుత్రిక డ్లూ వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచున్నది.

లెజిలేటివు ఎస్సెంట్స్ చర్చలో జమ్మూ దాసు ద్వారకదాసుగారి తీర్మానమునకు 50 విలియం విక్ సెంటుగారు చేసిన వాగ్దాతమే ఈలేఖకు కారణము. ముందు యత్నములను జేయుటకు ప్రభుత్వము భారతీయులనే ఇండియాలో ఉద్యోగములలో ప్రవేశ పెట్టువిషయము త్వరలో సహజముగా గాంచుటకు అది సాధ్యమగునది లేదని యోచించుటకును స్థానిక ప్రభుత్వమువారితో ఇండియా ప్రభుత్వమునా రాలాచించ కలయవనని విలియం విక్ సెంటుగారు నుడిచిరి. ఇదంతయు జరిగిన మీదట ఆగస్టు విషయమును యోచించవలెనని. అపు డనుకొన్న దానినీ దీనికి యంతమాత్రము కృత్యములేదు. కొందరు భారతీయుల యభిమానమును చూపగొనుటకు రాజద్రోహినిగా అన్ని ఉద్యోగములందును భారతీయులను నియమించుటకు కి ప్రముఖరీతిగ ప్రభుత్వప్రయత్నించుచున్నారనుటంతమాత్రము విశ్వసనీయముగాదు. ఆటల తలంచుటకు ఎంతమాత్రము అవకాశములేదు. యూరోపియనులను ఆసలు మొదలంట ఉద్యోగములకు యూరోపియనులను నియమించుటకు రాజద్రోహి మానుకొనట కివ్వవచ్చునన్న రనుట కంతమాత్రము ఆధారము లేదు.

దీప్తి, అడిమిలు దీప్తిగ్గు మునముగోట్టలో వీనిలుజాచాల. కట్టుల కొన్నిటిని ఎకకో తగలచెట్టిరి. ఈచాచాలో గుంబంధముగల కట్టచాచు జేసియుండు సనుకొనుచున్నారు. అఖమానము అటుల యున్నయది.

దేశీయ వైద్య విధానము.

విచారణ సంఘమువారి కార్యక్రమము

దేశీయ వైద్య విధానము (ఆయుర్వేదము, యునాని) ఎంతవరకు కాస్త్ర యుక్తములగు నున్నవో, ప్రభుత్వమువారు ఈ వైద్యవిధానములపై ప్రోత్సాహమును కల్పించుచున్నారని విషయములనుగురించి పరిశీలించుటకును యాచిమయమై దేశీయ వైద్యుల అభిప్రాయములను తెలిపుటకును 1921 సంవత్సరము ఆగస్టు నెల 10 వ తేదీన ఒక విచారణ సంఘము ప్రభుత్వమువారిచే ఏర్పఱుపబడెను. సంఘమువారు కొన్ని ప్రశ్నలను తయారుచేసి ఇంగ్లీషు, సంస్కృతము, ఉరుదూ ఇతర ముఖ్యదేశ భాషలందు యీ ప్రశ్నలను అన్వేషించి వైద్యులకు ఇతివృత్తు పంపిరి. వైద్యు లాత్మాహుతుతో సంపూర్ణముగా ప్రత్యుత్తరములనుపంపుచున్నారు. ఇంగ్లీషుసంస్కృతము, ఉరుదూ, అరబ్బీ, తెలుగు, కన్నడభాషలలో ప్రత్యుత్తరములు పంపబడినవి. వీటిని పరిశీలించుటకు ప్రత్యేక ఉపసంఘములు నియమింపబడినవి. ఈ పని ముగిసిన సాక్షుల విచారణ ప్రారంభింపబడును.

ఈసంవత్సరము జనవరినాటి ఏప్రిల్ మాసమునకు విచారణ సంఘమువారు దేశీయ వైద్యులను వైద్యపాఠశాలలను సందర్శించిరి. ముఖ్యులగు వారి వాఙ్మూలము పుచ్చుకొనబడెను. విచారణ సంఘసభ్యుల ఉపయోగార్థమై కార్యదర్శి సాక్ష్యము నకు సంబంధించిన భాగములును, కాస్త్రములకు సంబంధించిన కొన్ని భాగములను ఆంగ్లభాషయందు తర్జుమాచేసి సభ్యులకు పంచిపెట్టిరి.

దేశీయ వైద్యుల రిజిస్ట్రేషనుగురించి కాననగల్లో సెప్టెంబరు మాసమున చర్చ జరిగెను. ఈ విషయమునకూడ సలహా యివ్వవలయునని ప్రభుత్వమువారు విచారణసంఘమువారిని కోరి యున్నారు.

ఆయాప్రదేశములందున్న దేశీయ వైద్యులసంఖ్య, వైద్య కాలనంబు, వైద్యపాఠశాలల సంఖ్యయు, వీరముల తెలుప కొనుచు జిల్లాలోర్లు, లోకలలోర్లు అధ్యక్షులకు సర్కిలరులు పంపబడును. వీటికి ప్రత్యుత్తరములు వచ్చియున్నవి.

సాక్షుల వాఙ్మూలము పుచ్చుకొనట ముగియగ నే సంఘమువారు తమనివేదికమును తయారుచేయుదురు. నవంబరు లేక డిసెంబరు మాసమునందుగాని పని ముగియదు. 1922 సంవత్సరము జనవరినెలలో సంఘమువారు తమ నివేదికమును ప్రభుత్వము వారికి పంపగలరని ప్రచురణసంఘాధికారి ప్రకటించుచున్నారు.

టర్కినమన్య

బొంబాయి నభ

నేను చోటినగారి అధ్యక్షుల

నేనుచోటినగారి అధ్యక్షులకేంద్ర భిలాఫతువారి ఏర్పాటు ప్రకారము బొంబాయిలో మహమ్మదీయసభ జరిగినది. నిరాయుధులను నిగ్గువాయులు నగు తురకప్రజలపట్ల గ్రీకులు చాల దుష్కర్మముల నొనరించిరి. ఇందుకు బ్రిటిషు దొరతనమువారు ముఖ్యముగా లాయకు జాబ్బిగా కలంబించిన విధానమే ముఖ్యకారణము. ఇటీవల నీ జాబ్బిగా రొంగిగన ఉపన్యాస మంతయును నిరధారములగు నాకర్మములతోను త్వేననిరసములతోను నిండియున్నది. భారతదేశమునందలి మహమ్మదీయులను కాంతిచిహ్నము చేయుటకు టర్కినవారితో కాంతిమగు సుధి చేసికొనవలెనని యీ సభివారు నిష్పన్న గా తీర్మానించు చున్నారను తీర్మాన మాయోగింపబడెను.

జర్మను ప్రజాస్వామ్యము

ముంబయి సాంఘికసభ

బుధవారము, ఆగస్టు 11:— జర్మను ప్రజాస్వామ్య ముదాహరణ త్వరకర్త ఈ దేశమున సంభవించుటచే ప్రభుత్వసభ్యులు అలంకరింపబడినారు. రిపబ్లికనువద్ద గొప్పసభ జరిగెను. ప్రముఖులు చాలవరకు యువస్వామ్యముల నొనరిరి.

బుధవారమున బెరేమను ప్రభుత్వసభ్యులు ముంబయి లంబరంపడవలోపావుట గమనించుటని యొగ్గుచి.

బ్రిటిషునాకను పట్టుకొనుట

ఆంధ్రము, ఆగస్టు 10:— “బార్ని” అను బ్రిటిషునాక “విల్లెము” క్షేత్రమున (పరిశీలించుటకు) పట్టుకొనబడినది. నానకలను పోషించుటకును గాన ప్రయత్నించుటకును.

లోకమాన్యుని స్మరణచిహ్న సభ

జిన్నాగారి హితవు

ఆదివారము రాత్రి లోకమాన్యుని స్మరణచిహ్న సభ జరిగెను. జిన్నా గారధ్యక్షతనకు వహించిరి. భారతదేశమునందలి భారతీయులందఱును ఎన్ని భిన్నాభిప్రాయములున్నను ఆంద్రుడు గలిసి వివాదములను మానుకొని సామాన్య భావముతో మనకందరతును ఒకచే యుగవ్యస్థానమును చేరుటకు కృషిచేయవలయునని విసంఘము నంద్రె నను తమకు గల రాజకీయ కార్యక్రమమును తమ ఆశయముల కనుకూలముగ నుండునట్లు ఎటుల సరణి చేసిన భాగండునో అలోచించుట కిదియే తరుణము. ఏకాగ్రచిత్తమైనను సమరణి లేక యుండజాలదు. దేశమందంతటను జాతీయవాదులు అనవరమును బట్టి సంపూర్ణ సామరస్య భావమున ఉండవలెనని ముతోడను అందఱును సుప్రతిపదించిరి. కార్యక్రమమున మార్పు చేసిన తర్వాత ఆసించుకొనజాలదు. సమరణిచేసిన వాచనములను, ఇంతకు ఈ విషయము వ్యక్తమగుచున్నదిగాదు. ఒక వ్యక్తికి కేంద్ర విషయములలో ఎవరికిని భిన్నాభిప్రాయము కలుగలేదు. మన రాజకీయచరిత్రను లోకమాన్యుని సాగిన పితృ నిజముగ యభిప్రాయభేదము లాండుట సహజము. అందుమూలమున కార్యక్రమము విడిపోవుట కవసరములేదు.

కీలాఫతు పరిభ్రమముల తొలగడండు తొలగక పోనిండు నంబాలు డిరెక్టులకు న్యాయము కలుగనిండు కలుగక పోనిండు బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుడు సంస్కారముల నెగడెట్టెదని చెప్పింపిన దెబడిపడియున్నది. మనమున్నను భూంతులకు ఒకకి పుష్కలముగలదు. అది కనమందగము వికటత్యముతో కలిసి పనిచేయుటయే.

లాయకు జాబ్బి గారు చేసిన ప్రసంగమును

జాడ అయిన బాధ్యతను ఆయన మరచిపోయినట్లు తోచుచున్నది. లాయకుజాబ్బి గారు యభిప్రాయము ప్రకారము ఇండియాలో బ్రిటిషు పరిపాలనము, సింధుగ ఎన్నిటికి చెల్లజాలదు. ఒకవేళ ఇండియాలో లాయకు జాబ్బి గారు సంబంధ మెట్లానినై ఆశించిరని కొన్ని మరతులకు లోనై బ్రిటిషు సంబంధము స్థిరముగ నుండగలదలకు ఆశించనగు. లాయకు జాబ్బి గారు కార్యక్రమ బ్రిటిషు పరిపాలనాధికార కత్తమును మన్నించజాలము.

హిందూదేశ పరిపాలనమును, నరివాద్యుసంకల్పమును, దేశములో కాంతి సుకమనీతులను ఏమియుతో నుగ్ధించుచున్నారను ప్రభువంధువానో అయియున కంతకును భావతీయత ఆధారమని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జరిచిపోనాడను విశేషసంఖ్యల ఒక పక్షపు భావతీయత సానుభూతి, సహాయము లేని దే ఆ కాంతి వాతావరణమును, సుక్రమస్థితిని సాధించగలరా? భారతీయులు రాజకీయపరిభ్రమము గాంచివారు. అదిపెరిగి పిరినిప్రకృతమై నాటుకొనవలెను. ఈ ప్రబోధముచే మనము సంపూర్ణస్వరాజ్యమును సాధించగలము.

గ్రీన్ ఫీల్డ్ మరణము

హిందూపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

అర్ధగ్రీన్ ఫీల్డ్ మరణమునకు విద్వాంసులవైద్యసంస్థానము యొక్క భవిష్యత్తునకు రాజకీయముగ నాచిన నెట్టిపరస్థితి నముగలుగలదని మాకు వోచుచున్నది. గ్రీన్ ఫీల్డ్ గారు విద్వాంసుల సిస్టినుపక్షమునందు నవాసిఖ్యాతపూరుషుడుగ నుండెను. ఆయితే ఆయనచివరకార్య మిదివరకే పూర్తియాయెను. ఆయన అంగీకారముతో సిస్టినుపక్ష నాయకత్వము 1918 వ సంవత్సరములో డెయిలు ధ్యక్షతన ది వెనీరాడు పడలిచేసి, పితృ సంధిరాజకీయములలో పని చేయుటకు బట్టి ఆయనచివర కార్యము నాయకు కత్తరముల ప్రెండే పూర్తియాయెను. ఆయన విద్వాంసుల జాతీయ సంక్షేపమును మాత్రమే గాక ఆంధ్రకర్మకనానె చెప్పినాడు. ఆయన 20 ఏళ్లముల జీవితకార్యమంతయును విద్వాంసులకు దేశభక్తి కుత్యముగలుగజేసెను. గతకాలం కత్తరములకుండి విద్వాంసులదేశమందయు “సేకమై స్వాతంత్ర్యమును కోరుచు అందు విజయమందెనని, అందు గ్రీన్ ఫీల్డ్ గారు చేసినపనిని వివరముగ చెప్పినగాని తిచ్చాదిత్రమంతయు యీర్ష్యా కళదము గానెదరు. సిస్టిను విద్వాంసులకును విద్వజ్ఞులకును యుగమున గ్రీన్ ఫీల్డ్ గారు కారణభూతులగు నెలయును. భూమి దృష్టిగను: ప్రవాహిసేనము రిఫ్ఫిలితమును చిత్రమ పడలిచెయవలయును.

మలబారు కాటకము

కాంగ్రెసుసంఘమువారి సమావేశము

ఆదాయము	
28-2-22 వరకు	1,11,703- 2-8
ఇతరులచిచ్చున విరాళము	20,166-13-4
చిల్లరలు	292-10-8
అభిలభ్యత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారిచిచ్చిది	19,982-14-0
	152,146- 8-3
కృత్యము	
28-2-22 వరకు కృత్యము	96589- 4-5
కొక్కముగా నిచ్చింది	4652- 8-0
525 బస్తాల విద్యము	6685- 0-6
బట్టలు	202-13-8
తిరుమారు సహాయము	2680- 0-0
కార్మికకాఫి	3692-11-6
చిల్లరఖర్చులు	2253- 0-9
నిలువ	35391- 1-4
	152146- 8-3

మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్ నెలలలో మొత్తము 108, 490 మందికి సహాయము చేయబడినది. మే నెలలో దేశ మధ్య మువ్వూడ సహాయము ప్రసలముగ ప్రారంభింపబడెను. కే. మాధవనాయకు, కే. ఉదయకొయి గారు మొర్నాడుకు వెళ్లి ఆచట పనిచేయుచున్నారు. 1500 కుటుంబములకు సహాయము చేసిరి. కాంగ్రెసు కార్యకంఠమువారి ఉత్తమప్రకారము దేశమధ్యమున బాటములను మగ్గులను పాతశాలలను నెట్టియటకు పోలినులపట్లం భయముచే ప్రజలు వెరచుచున్నారు. త్వరలో నా ప్రయత్నము జరుపబడును. అందులకే కొంత సామ్యు నిలువయుండునని శేఖర బాట్టియకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

ఆదాయపునము

కృత్యములు

నాగపూరి, ఆగస్టు 14:— నాగపూరులో కొందరు కర్షకులు 20 తేదీన ఆదాయపునము కలకత్తరుగారిని సందర్శించి ప్రస్తుతము చేయబడిన ఆదాయపునమునుగూర్చి కృత్య సమీక్షములను తెలియజేసికొనెదరు. వీనికంతకును నేను పియో నారాయణ రతి గారు నానుకులు. ఎక్కువ మొత్తమును విధించి రనియు, తమ లెక్కల పుస్తకముల ను తనికీ చేసిన లాభ నష్టముల నిశ్చితి తెలియగలదనియు అపుడు లాభ నష్టముల యభాగమును గూర్చి తాము ప్రమాణపూర్వకముగ తెలియజేయునవసరముండదనియు వీరివాదము. కాన ఆదాయపునము కాఫును ఎత్తివేయవలెననియు పూర్వము ఆదాయమును కనుగొను పద్ధతినే అవలంబించవలెనని.

కలకత్తాలో పరదలు

నాగపూరి ప్రస్తుతము కరదలలో మునిగియున్నది. వరద మయమై యున్న ప్రదేశమున పల్లది ప్రవాహపు వేగములో కొట్టుకొనుపొత్తుచుండ నిస్థిరమేజిప్టిలు గర్జించుచు నున్నది. తక్షణము గన్నరుగాన గదిలోనికి దునుక ప్రాణములకు తెగించి ఆమెను రక్షింప బోయెను. ఇతరులు గూడ ఆయన వెంట నడిలో ప్రవేశించి ఆ స్త్రీని, డిస్టిక్టుమేజిస్ట్రేటును రక్షించి గట్టుకు తెచ్చిరి.

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

గ్రీకుల కృతజ్ఞత

ఏథెన్సు, ఆగస్టు 14:— లాయకు జాబ్బి గారు తమయొన న్యాయమునందు గ్రీకులను గురించి నుడివిన విషయములకు కృతజ్ఞతను చెల్లుతుటగాను ఏథెన్సునందు గొప్పసభ జరిగెను ఆ సమయమున సేకగ్రీకులు తీర్మానములు గావించుటను.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఇంపీరియల్ పోలిసుసర్వీస్ లో చేరుటకు గతి డిసెంబరుమాసములో పోలిసురీతులు జరిగినవి. అందులో ఏథెన్సునాథలసొంగారు జరగవలెననిరి. అందుచే ఆయన ఇండియా ఇంపీరియల్ పోలిసుసర్వీసులో ఉద్యోగము నకు నియమించబడిరి.

చిత్రపట ప్రదర్శనము

అమెరికావారి విద్యావ్యవస్థలు

శిశువ్యాధినివారమువారి ప్రయత్నములు

(వి. ఎస్. కె. గౌరవ వై. పి. వి. టి.)

గత పది, పన్నెండు సంవత్సరములనుండి పాశ్చాత్య ఖండములందు విద్యావిషయమున చేయబడుచున్న సంస్కరణములు, మార్పులు అనంతములు. బాలశిశువ్యాధినివారమువారి అన్నివోట్లను ప్రధానస్థాన మియ్యబడుచున్నది. ప్రస్తుత అగ్రమోద్యమమువలన మనదేశమున సైతము దేశీయులు విద్యావ్యవస్థలపట్ల, అందు యిట్లుగా కుద్రవాండ్రవిద్యావిధానముపట్ల శ్రద్ధలూనుచు, బాలియ్యవ్యవస్థలు, సంప్రదాయముల ననుసరించి, తమ విద్యాప్రణాళికలను తయారుచేయుచుండు ప్రస్తుతపరిస్థితులలో అమెరికావారు చిన్నవాండ్ర విద్యావిషయమున చేయుచున్న ప్రయత్నముల నెఱుంగుకొనవలసి వివరింపట ఆరంభము గాదను తలంపుతో సీన్యానశ్రితమునకు బూనకొంటిని.

ప్రస్తుతపు సూచనోద్యమము లన్నిటియందును అమెరికా శిశువు ముందంజ వేయుచున్నది. రాజ్యాంగ, సాంఘిక విషయములలో వారికి ముందుగ ప్రధానస్థాన మిచ్చిగాని, నింకొకరిని సేర్పొనరుటకు వీలు లేదుగదా? విద్యావిషయములలో నవీనకాన్త్రుత్వముల ననుసరించి వారు చేయుచున్న సంస్కరణములు వేరకువేలు గలవు.

ఇప్పుడు దేశమున, పెద్దలకు పిన్నలకు, వారికి వీరి కనలేల, దేశమునందలి అన్ని కాశులవారికి ఏదైన నొకవిషయమును నచ్చజెప్పవలయు ననినయెడల, చిత్రచిత్రము లగు పటముల ద్వారా వానిని బోధించుచున్నాము. ఏదైన విషయము నొకదానిని గ్రహించవలయు ననినయెడల, వారి కొకకు పుస్తకములనుగాని, వాదాప్రతికలనుగాని చదివినయెడల, వానియందలి విషయములను త్వరలోనే మరచిపోదుము. ప్రత్యేకముగా వానికొకకు, తిరగతలను చెట్టి, సవరులచేత ఉపన్యాసముల నెప్పించుకొందనని తలంపవచ్చును. సమర్థులగువా రెప్పుడు ఉపన్యాసముల నొకచేరిని విని మరొకదానిద్వారా వేరకు వీరియందు తిప్పు, కాశ్యక్తిముగా మనమనంబులలో నుండుకొనుట కష్టపాత్యమును కార్యము. అటుల కాక, మన మొక విషయమును బాగుగా నచ్చజెప్పటకుగాను, గల చిత్రపటములను చూడ దిట్టించి ననుకొందము. వానివలన మనకు గల భావములను మరచిపోక పోవలయును. ఒక విధమగుచి కా సమును జనింపజేయుట కవిప్రయత్నించును. ఈపద్ధతి ననుసరించి, అమెరికన్, బాలశిశువ్యాధినివారమువారు, బి.డి.డె.కు జనించిన దాని పెద్దవాడైలోకవ్యవహారములలో పాల్గొనునంతవరకు ఆతని, శ్రుతి, మానసిక, మతజీవితములలో గలగుచుండు మార్పులను విశదముగా ధృఢీకరించు చిత్రపటములను తయారుచేసివారు. కుర్రవాడు జనించుటకు ముందు, గర్భిణి యగుతల్లి, పుత్రజననాంతరమువరకు అరిలంబింపవలసిన ఆరోగ్యవ్యవస్థలు, కుర్రవాడు పాఠశాలలో ప్రవేశించునంతవరకు ఆతనిజీవితమున గలగుపరిణామమును నూనించు పద్ధతులు, బాల్యదశియందు కుర్రవాడు ఆకలింపింపవలసిన ఆరోగ్యవిధానములు కుర్రవాడైతే మంచి చెడ్డ ఆలవాట్లు ఏవిధముగ ప్రాప్తించునో నూనించు పద్ధతులు, ఆటల వలన, పనిపాటలవలన, ఆతి దేవిధముగ అభివృద్ధిచేయునో నూనించు కార్యవిధానము, ఆతని అభిమానవిద్యయందును, మతవిషయక విద్యయందును ఎట్టిపద్ధతు లవలంబించిన వాని భావజీవితమునకు ముహూగకరముగ నుండునో, లోకవ్యవహారములందు ముఖ్యముగ ప్రభుత్వమునకును ఆతనికిని గల సంబంధ బాంధవ్యములు దేశాభివృద్ధికి ఆతని పూర్వకులు ఏయేసేవలను సృష్టించి ఆతడు వివిధముగ స్వాధ్యాయము మాపవలయునో ఆతడు తనజీవితవిధానమున అనుసరింపవలసిన మత నైతికధర్మములు మొదలగు సకలవిషయములను స్పష్టముగ నూనించు పటములు వేలకొలది వీనియందు గలవు.

సంఘమువారిచే తయారు చేయబడిన చిత్రపటములను అమెరికాదేశమునందంతటను, పాశ్చాత్య దేశము లన్నింటను, పాఠశాలలలో, బోధకాభ్యసన సంస్థానమున ఉపాధ్యాయులు బుహుశాంబుచున్నారు. ఈభాషావ్యవస్థలలో ఉపాధ్యాయులను తప్పకుచేయుటకుగాను అనేక చోట్ల ప్రత్యేకవిద్యాలయములను నెలకొల్పియున్నారు.

అమెరికాదేశమునందలి చిత్రపటములన్నిటిలో, గ్రంథాలయములందును, దేవాలయములందును, శ్రీ పంథు

కార్యాలయములందును సాంఘిక సంఘము లన్నింటను, అవిభవియనశాల బససామాన్యము సంబంధించుచోటులందును, ఈచిత్రపటములను గాంచవచ్చును.

బామ్మల ఆధ్వరమున ప్రాచీనులకు మనోభావముతప్ప మరేమియు నక్కరలేదు. కుర్రవాండ్ర మానసికవికాసమును పెంపొందింప జేయుటకు వీనికి నెట్టిది చేరు. పాశ్చాత్యదేశములందలి విద్యావ్యవస్థలందు చాలావరకు ఈ చిత్రపటప్రదర్శనమును, బాలవిద్యావిధానమున అనలంబించుచున్నారు. ఈపద్ధతి చాలామట్టుకు వాతర తెలివిలేటల సభివృద్ధిచేయుచు సత్వరముగ, తమనమధ్యల సభ్యమచేసికొనుటకు వారికితలసి అతే కాములగలంగజేయుచున్నదని విద్యావిధానకర్త లనేకు లభిప్రాయపడుచున్నారు.

మ్యాయామ్మ సంఘమునందలి సంఘకార్యాలయమువారికి (National Child Welfare Association, 70 Fifth Avenue, New York City)

ప్రాసిన, సంఘమువారి చిత్రపటములను విక్రయమునకు బడయవచ్చును. లండను నగరమునందలి

[Mother Craft and Child welfare Exhibitions Committee, National Council of Women of Great Britain and Ireland 27 A Cavendish Square, London W]

ఆంగ్లశ్రీలసంఘమువారి శిశుభాషాసంఘకార్యాలయమునను, ఇవి విక్రయగలవు.

చిత్రపటములన్నియు, పాశ్చాత్యసాంప్రదాయముల ననుసరించి తయారు చేయబడినందున, మనదేశమున కంతలాభదాయకము లగునాయని కొందరు సంకేహించవచ్చును. వారిపద్ధతులను మనము సంపూర్ణముగా ననుసరించుటవలన నేమాత్రము లాభములేదు. పటముల తయారుచేయుటకు గలమభ్యోద్యమములు అన్నివోట్లను నొక్కచోటగా! మనదేశమునందలి విద్యావిషయములలో శ్రద్ధలూనుచుండు కంపెనీలవా రెవరైన ఈపటముల ననుసరించి మనదేశమునందలి సంప్రదాయముల నలలోకించుచు చిత్రపటములను తయారుచేసిన, విద్యాప్రపంచమున సేవయు మహాపరాచము చేసినవా రగుదురు.

వేదంకంపెని, మద్రాసు.

- మహాత్మ గాంధీ గ్రంథములు
గా. హరిసన్వోత్తమరాయ కృతులు.
మూర్ఖ రాజు:- (టాల్సుటాయికథ సీతీకనవృత్తును
తావలము) 0-4-0
నితిధర్మము:- (మహాత్ముని జీవితరహస్య
మిందుగలదు) 0-4-0
ప్రభుత్వము:- (తేట తెలుగులో రాచరికపు
వర్ణన) 0-8-0
శ్రీరామచరిత్ర:- (పోతన రామాయణ
మునకు హృద్యమగు వ్యాఖ్య) 0-8-0
అబలాసచ్చరిత్ర:- (సుప్రసిద్ధము అచ్చమాంబ
ప్రణేతము II భాగము) 1-4-0
Neglected Emperor Poet 0-8-0

వేదంకంపెని, మదరాసు.

నర్వవృత్తిక విషనంజీవిని (రిజిస్టర్డ్)

REGISTERED TRADE MARK
తేలుకుట్టిన తేలుకేమీ ఈ దేశమున
వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక కాక
ను పూర్తిగా పోగొట్టును. వెల పాకెట్లు
రు. 0.8-0 పాకెట్ల 0.6-0, 4 పాకెట్లు కొను
వారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి. 1 దశమ పాకెట్లు
5-0-0, పోస్టేజి ఇవ్వాలి.
చిరునామ:- రాజులయ్య కంపెని,
నెం. 44 నంబులయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

అస్టో లైను

వైద్యకాన్త్రము ననుసరించి ఖుద్దున తయారుచేయబడిన
సీలుచేయబడిన బుడ్డలో నింపబడిన దేశవధమున ఇన్వెన్షన్
చేయబడిన ఉబ్బుచురొగము పూర్తిగా నయముగను, పొట్టు
ఖుద్దులో సహజ బుడ్డి 1 కి ధర రు. 15-8-0.
ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
BANERJEE & SONS
Manufacturing Chemists.
53 A, Parbati Charan Ghose Lane
Bar abazar, CALCUTTA

"తేలుగు నంక్షి ప్రలేఖనము"

మీరు ఇట్లుకడకనే తేలుగు మార్పునందు నేర్చుకొని
భావానేరచేయవచ్చును. దీనిమున కొక గంట పని. "తేలుగు"
క్రస్తు విమిత్ర మదాదిల్ల పంపించండి!"
(13) ఇన్వెన్షన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

మలయచందనము

గనేరియా అను దేశమునకు కుకానము
కర్ణము లేదు. పిచికారితో పని లేదు.
ఎటుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు
విధముల నె గ రో గ ను ను మూడు
పూటలలో మాన్యును. శ్రీల కుకురు
వ్యానులకు మాడ ఇది రాకొనదను,
(1251) దర్బీ 1 కి నెల 2-4-0
కారిబానము. సవాయికి సీసా 1-0-0
సారస్వతార్యము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా 1-0-0
అవినవాసము పిల్లలకు దివ్యాత్మతము సీసా 1-0-0
ఉత్తరానము ౭ క్ర పిత్త మనకు సీసా 1-0-0
భృంగానులక తైలము తలంబులకు సీసా 1-0-0
విశేషనణి మూత్రకోక విశేషమగును. 0-8-0
గన్ని సాతలైరవి కును 1-0-0
బడవానలకటి పరిణామకాలకు 0-8-0

గంధర్వ ఛార్మసి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

(3081) "కత్తికట్టలు"
ఇదొక శ్రీశ్రీ గ్రంథము పొదుకు గలది. సాగరైక.
1-8 రూ 4-8-0.
దీనిని కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజియ్యులకేర
కలయనారు ఆర్యులలో ఒకరూపాయి అద్వాన్య
పంపవలెను.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ బాక్ మేకర్లు etc.
వైద్యపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫ్ ఆద్రెసు: "ఇదొక శ్రీ" వైద్యపురం.

Table with 2 columns: నవలలు (Fiction) and కథలు (Stories). Rows include శిశువ్యాధినివార - గోపానకల, వీరభూష - గోపానకల, విజయనగర రాజుల కథలు, చిత్తూరు రాజుల కథలు, డిల్లీచక్రవర్తి కథలు, గోల్కొండ నవాబుల కథలు.

కలాభినందన పరిమత్తు, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

గృహనిర్మాణము 109
కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.
మా గ్రంథ పదమూడవ రంగునుంచి. శ్రేష్ఠ కల
తెప్పించుటచే చతురగా ప్రశస్తమైన, శ్రేష్ఠమనము
కమ్ములు, మాలములు, రథముకుండ్లు చిల్లగానన్ను,
కర్తవ్యులకు టోకు ధరలకున్న విక్రయించు చున్నాము
చెన్నపట్టణం శ్రేష్ఠకంఠే మా శ్రేష్ఠ తక్కువ, రయి
చాట్ల మానా తక్కువగ నుండును, కావలిపి వారు,
ఇట్లు వ్రాయవలెను.
ఓ. సుబ్బారాయుడు కంపెనివారికి,
శ్రేష్ఠ కలకర్తలకు, కాకినాడ.

ఎలెక్ట్రిక్ లైట్
ఈ శక్తికానిల్వర్ దీపము సీతలో తయారు
చేయబడినది. దీనిని వెలిగించుటకు అచ్చుల
(Match) అవశ్యము లేదు. ఇది ఎలెక్ట్రిక్
శక్తివలన వండును. డ్రైక్లను ప్రచారము చేసి
దీపమునె నుండు చక్రమును త్రప్పించుట, తక్కువ ప్రకాశ
ముగా వండును. చూచుటకు ఒహం అత్యవ్యయగా వున్నది.
తేలుయలను సహజ ఉండుకొనవచ్చును. దీనిము 1-8 రూ 1-8-0.
జనరల్ మెయిల్ ఆర్డర్ కంపెని,
పోస్టు బాక్సు 282, మదరాసు.

